VARHAISKASVATUKSEN VUOSISUUNNITELMAT 2025-2026

VARHAISKASVATUKSEN RYHMÄVASUT 2025-2026

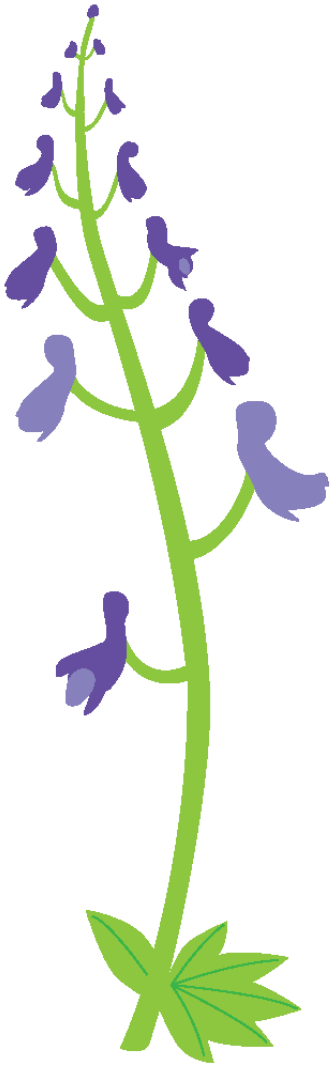

Sisällys

KÄENPESÄN PÄIVÄKOTI 2
KIURUT 2
Ryhmän kuvaus 2
Kiurujen vuosikello 2025–2026 3
Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma 6
VÄSTÄRÄKIT 14
Ryhmän kuvaus 14
Västäräkkien vuosikello 2025–2026 17
Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma 19
RYHMÄPERHEPÄIVÄKOTI KEIJUKKA 25
Ryhmän kuvaus 25
Keijukan vuosikello 2025–2026 25
Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma 26
TIKKALAN PÄIVÄKOTI 31
PEURANKELLOT 31
Ryhmän kuvaus 31
Seikkailujen eskari 33
Peurankellojen vuosikello 2025–2026 34
Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma 36
HIIRENHÄNNÄT 42
Ryhmän kuvaus 42
Hiirenhäntien vuosikello 2025–2026 43
Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma 46
KEMIEN ESIOPETUS 54
Peipot ja Kirjosiepot 54
Ryhmän kuvaus 54
Seikkailujen eskari 55
Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma 57

KÄENPESÄN PÄIVÄKOTI

KIURUT

Ryhmän kuvaus

Kiurujen toimintaa ohjaavat sekä valtakunnallinen, että Tohmajärven kunnan oma varhaiskasvatussuunnitelma. Tänä vuonna toiminnassamme korostuu metsätoiminta. Metsätoiminnassa noudatamme luonnon kiertoa, jolloin toiminnassa otetaan huomioon esim. vuodenajanvaihtelut ja vuodenaikojen mukaan tulevat ilmiöt.

Kiurujen toiminnassa liikutaan, leikitään, opitaan ja nautitaan luonnosta yhdessä. Keskeistä toiminnassa on leikki, ilo ja kiireettömyys. Samalla myös luonto ja luontokasvatus kulkevat tärkeänä osana toiminnassamme läpi toimintakauden, on tärkeää saada lapselle myönteinen kokemus luonnosta, jolloin luontosuhde vahvistuu. Hyödynnämme aktiivisesti Käenpesän lähimetsiä sekä koulun alueen pururataa, leikkikenttää ja museoaluetta. Käymme myös kuukausittain Mörrimetsäretkellä.

Kiurujen toiminnassa huomioimme kaikenlaista liikkumista ja ohjaamme lapsia turvalliseen, mutta aktiivisen arkiliikunnan pariin. Metsässä liikkuminen ja luonnossa oleminen on meille tärkeää ja se tarjoaa lapsille kokonaisvaltaisia hyötyjä: kehittyvät motoriset taidot ja fyysinen kunto paranevat monipuolisen maaston ja liikkumisen myötä. Ohjatut liikuntatuokiot kuuluvat osana Kiurujen toimintaan. Noudatamme Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelmaa ja huomioimme liikuntakasvatuksessa liikunnan vuosikellon painotusalueita. Liikuntahallille on varattu päiväkodin ryhmille kaksi vuoroa viikossa, jota hyödynnämme talvikaudella. Käytämme ohjattuihin ja omaehtoiseen liikkumiseen myös päiväkodin salia.

Eri kuukausille olemme suunnitelleet erilaisia painotuksia ja teemoja. Teemat tulevat vuorollaan näkyväksi mm. lasten askarteluissa ja piirustuksissa, leikeissä, lauluissa, kirjoissa, loruissa ja teatteriesityksissä. Läpi toimintakauden harjoittelemme ohjeiden kuuntelemista, niiden mukaan toimimista sekä erilaisia ikätason mukaisia taitoja. Harjoittelemme esimerkiksi oman vuoron odottamista, kaveritaitoja ja tunteiden tunnistamista. Toiminnan suunnittelua ohjaa myös Käenpesän päiväkodin Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Arviointi ja havainnointi kulkee tärkeänä osana toimintaa koko toimintakauden. Huoltajia osallistamme kysely- ja palautelomakkeilla kaksi kertaa vuodessa, otamme mielellään palautetta myös suullisesti huoltajilta sekä eteisessä on palautelaatikko, johon voi nimettömänä antaa palautetta. Ryhmän aikuiset puolestaan arvioivat ja havainnoivat toimintaa mm. säännöllisesti keskustellen, sosiogrammilla sekä kuukausittain tiimipalavereissa.

Päiväkodissamme on myös käytössä ProVaka eli Positiivisesti ryhmässä oppiva varhaiskasvatus. Lasten toivottua käyttäytymistä tuetaan malliopettamalla sekä käyttäytymiseen kohdistuvan positiivisen palautteen avulla. Ryhmässämme lapset keräävät positiivisia ”muistukkeita”, joita saavat aikuisilta, vaihtuvaan yhteiseen ProVaka-muistukepurkkiin/tauluun, joka on esillä ryhmätilassa. Muistukkeet ovat vuoden aikojen mukaan vaihtuvia kuvia tai esineitä ja kun niitä on riittävästi ryhmä saa yhteisen palkinnon. Palkinto voi olla esim. jokin toiveleikki. Uudet toimintaohjeet vaihtuvat n. kuukauden välein ja nimenomaan ryhmän lasten tarpeiden mukaan.

Kiurujen vuosikello 2025–2026

Elokuu:

Teemana: Ryhmäytyminen

- Tutustumisleikit ja tuettu leikki
- Tutustuminen päiväkodin arkeen ja toisiin
- Oma kuva
- Musiikki; tutut laulut ja leikit
- retkeily ja luontoliikunta
- ProVaka; Annan toiselle rauhan toimia

Syyskuu:

Teemana: Syksy

- Syksyn värit ja sato, sienet, muuttolinnut
- Tuettu leikki, leikin valintataulut tutuksi
- Pyöräily, Liikennekasvatus
- Liikuntaleikit ja temppuradat
- Sadonkorjuujuhla
- Ruokakasvatus, maistellen tutuksi uudet maut
- Värit; päävärit ja välivärit
- Musiikki; syksy+ teeman mukaiset laulut, kehorytmit
- ProVaka: Annan toiselle rauhan toimia

Lokakuu:

Teemana: Minä itse

- Oman nimen kirjoittamisen harjoittelua
- Oma keho tutuksi liikkuen ja touhuten
- Oman kehon tuntemus, tunteet ja turvataidot
- Rauhoittuminen/Läsnäolo
- Perhe; millaisia perheitä on, perhekuvan askartelu
- Leipominen
- Isovanhempienpäivä
- Hammashoito
- Leikki; leikin valinta leikkitaulusta ja leikin pysyvyys
- Musiikki; lauletaan, soitetaan ja liikutaan musiikin mukana, kehorytmit
- ProVaka; Pyydän apua kauniisti

Marraskuu:

Teemana: Metsän eläimet

- Luonnon valmistautumista talveen
- Metsän eläimet
- Isänpäivä
- Lasten oikeuksien päivä
- Musiikki; erilaiset soittimet
- Muotojen opettelua eri tavoin
- Sijainnit: Edessä, takana, sivussa, päällä, alla
- ProVaka; Laitan tavarani paikalleen

Joulukuu:

Teemana: Joulun aika

- Jouluiset tarinat, laulut ja lorut
- Itsenäisyyspäivä
- Numerot, joulukalenteri
- Uusi vuosi
- Leivonta
- Tutustutaan monipuolisesti haju, maku, kuulo ja tuntoaisteihin esim. aistiradalla liikkuen
- Hattarataikina
- ProVaka; Laitan tavarani paikalleen.
- Joulujuhla

Tammikuu:

Teemana: Talvi

- Minä olen arvokas ja ainutlaatuinen, minun superitaitoni
- Talviliikunta (mäenlasku, hiihto, luistelu, lumileikit)
- Roolileikit
- Musiikki; talviset laulut, kaikulaulu
- lorut ja askartelu
- Lumen tutkiminen ja veden jäädyttäminen
- Jälkien tutkiminen luonnossa, metsän eläimet talvella
- ProVaka; Autan toisia.

Helmikuu:

Teemana: Ystävyys ja sosiaaliset taidot

- Ystävänpäivä- teema, laulut ja lorut
- Leikki; kaveritaidot ja toisten huomioiminen, Kaverin supertaidot
- Runebergin päivä
- Laskiainen ja mäenlasku
- leipominen
- 112-päivä
- Jälkien tutkiminen luonnossa, metsän eläimet talvella
- Talviliikunta (mäenlasku, hiihto, luistelu, lumileikit)
- ProVaka; autan toisia

Maaliskuu:

Teemana: kotieläimet

- Erilaisiin kotieläimiin tutustuminen, vierailu
- Musiikki ja liikunta; lauletaan ja liikutaan hidas/nopea tempo, isosti/ pienesti
- Vastakohdat: lyhyt/pitkä, paljon/vähän, suuri/pieni jne.
- Pääsiäisen aika; juhla, askartelu, virpomavitsat
- Pajunkissat, hankiaiset
- ProVaka; Liiku rauhallisesti

Huhtikuu:

Teemana: Kirjallisuus

- Pääsiäisen aika; juhla, askartelu
- Lukuviikko; oman kirja päivä, kirjastokäynti
- Sadutus
- Vappuaskartelut ja -juhlat
- Käsitteet: Mikä ei kuulu joukkoon?
- sarjoittaminen, luokittelu

kierrätys, kevään odotusta

- ProVaka; Pidä turvaväli

Toukokuu:

Teemana: Kevät

- Kevään merkit luonnossa, luonnon äänet

- Kierrätys ja lajittelu
- Lasten lintuviikko
- Liikuntatuokiot ulkona; pihapelit ja leikit
- Äitienpäivä
- ProVaka; kertausta

Kesä- ja heinäkuu:

Kesäiset leikit

- Vesileikit
- Saippuakuplat
- Retket lähiympäristöön
- Juhannusjuhlat
- ProVaka; sovittu toimintaohje

Viikoittain:

- Oman nimen tunnistaminen
- Oman ryhmän säännöt
- Ajanmääreitä: Vuodenajat, vuorokauden ajat, viikonpäivät, kuukaudet
- Tunteet ja niiden tunnistaminen
- Kaveritaidot
- Turvallisuus ja turvataidot
- Pukeutuminen sään mukaan
- Retket luontoon ja lähiympäristöön

LIIKUNTA: Seuraamme Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelmaa.

Liikumme kuitenkin päivittäin mahdollisimman paljon erilaisissa ympäristöissä. Metsä, urheilukenttä, omapiha on aktiivisessa käytössä. Liikuntahallia sekä päiväkodin salia käytämme talvikautena.

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatus-yksikkö / Ryhmä	Käenpesän päiväkoti - Kiurut
Toimintakausi	2025–2026

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen opettaja ja 3 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa (yksi osa-aikainen)

Ryhmän kuvaus

Ryhmässä on 16 iältään 3–4-vuotiasta lasta

Ryhmän tavoitteet

Tavoitteena on järjestää Tohmajärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa, huomioiden ryhmän ominaispiirteet, painotukset sekä lasten kiinnostuksen kohteet. Tavoitteet täydentyvät ja muotoutuvat toimintakauden aikana, sekä lasten varhaiskasvatussuunnitelmien päivityksen yhteydessä.

VARHAISKASVATUKSEN ARVOPERUSTA JA YLEISET TAVOITTEET

Mitkä ovat varhaiskasvatusyksikkömme varhaiskasvatuksen arvot? (pohjana valtakunnallinen/paikallinen VASU)

Lapsuuden itseisarvo, Ihmisenä kasvaminen, Lapsen oikeudet, Yhdenvertaisuus, Tasa-arvo ja moninaisuus sekä Luontosuhteen vahvistaminen ja Turvallinen ja kestävä elämäntapa.

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Lapsuuden itseisarvo; Jokainen lapsi huomioidaan yksilönä ja ymmärretään, että jokainen ihminen on arvokas sellaisena, kun on. Lasta kuunnellaan, havainnoidaan ja huomioidaan hänen yksilölliset tarpeensa.

Ihmisenä kasvaminen; Ryhmässämme on säännöt, jotka on tehty yhdessä lasten kanssa. Toisten kunnioittaminen ja kuunteleminen on tärkeää. Kiusaamis- ja syrjimistilanteisiin puututaan heti, kun sellainen huomataan. Myöskään rasismia eikä väkivaltaa suvaita missään muodossa.

Lapsen oikeudet; Lapsella on oikeus ilmaista itseään, mielipiteitään ja ajatuksiaan sekä tulla ymmärretyksi niillä ilmaisun keinoilla, joita hänellä on. Jokaisella lapsella on oikeus hyvään opetukseen, huolenpitoon ja kannustavaan palautteeseen. Lapsella on oikeus leikkiä, oppia leikkien ja iloita oppimastaan sekä rakentaa käsitystä itsestään, identiteetistään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti. Lapsella on oikeus yhteisöllisyyteen ja ryhmään kuulumiseen. Lapsella on oikeus saada tietoa monipuolisesti, käsitellä tunteita ja ristiriitoja sekä kokeilla ja opetella uusia asioita.

Lapsen tärkein työ on leikki. Lapsi rakentaa leikin avulla omaa identiteettiään sekä harjoittelee sosiaalisia taitoja. Mahdollistamalla lapsille erilaisia leikkitilanteita ja välineitä, lasten mielenkiinnonkohteet huomioiden. Aikuinen tukee, ohjaa ja rikastaa leikkiä tarpeen mukaan. Lapsella on oikeus ilmaista mielipiteensä ja tulla ymmärretyksi niillä keinoilla, jotka hänellä on. Pidämme lapsille säännöllisesti tuumaustaukoja, jossa lapset antavat palautetta toiminnastamme. Opettelemme yhdessä tunnetaitoja erilaisin keinojen avulla.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus; Lapsilla tulee olla mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja esimerkiksi sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Kasvattajina meidän tulee luoda moninaisuutta kunnioittava ilmapiiri. Varhaiskasvatus rakentuu moninaiselle suomalaiselle kulttuuriperinnölle, joka muotoutuu edelleen lasten, heidän huoltajiensa sekä henkilöstön vuorovaikutuksessa.

Suhtaudumme erilaisista perheistä tuleviin lapsiin ja heidän perheisiinsä kunnioittavasti, ammatillisesti ja avoimesti. Huoltajien kanssa yhteistyö on tärkeää, lapsen yksilöllisen tuntemisen kannalta.

Luontosuhteen vahvistaminen; Pidämme luonnossa liikkumista tärkeänä ja mahdollistamme lapsille monipuolisesti erilasia kokemuksia luonnosta. Lapsuuden luontokokemukset luovat pohjaa ympäristöystävälliselle elämäntavalle. Harjoitellaan jokamiehen oikeuksia sekä luonnon kunnioittamista.

Terveellinen ja kestävä elämäntapa; Varhaiskasvatuksen tehtävänä on ohjata lapsia terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin. Polkka tarjoaa lapsille päivittäin monipuolisen ja terveellisen ravinnon ja rohkaisemme lapsia maistamaan uusia ruokia. Alkuun jo kielellä ruuan kosketus on maistamista. Ruokapöytäkeskustelut ovat hyviä hetkiä tuoda esille terveellisten elämäntapojen tärkeyttä. Turvaamme lapselle rauhallisen lepohetken/päiväuniajan. Tarjoamme mahdollisuuden päivittäiseen liikkumiseen, sekä ulkona että sisällä. Osa liikunnasta toteutetaan ohjatusti.

Laaja-alaisen osaamisen edistäminen * ajattelu ja oppiminen * kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu * itsestä huolehtiminen ja arjen taidot * monilukutaito * digitaalinen osaaminen * osallistuminen ja vaikuttaminen

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Ajattelu ja oppiminen; Kannustamme lasta itsenäiseen ajatteluun ja omatoimisuuteen, sekä kohtaamaan onnistumisia ja epäonnistumisia. ProVaka toiminnan avulla harjoittelemme esimerkiksi toisten huomioimista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Otamme huomioon suomalaisen kalenterin pyhäpäivät. Käytössämme on erilaisia kuvakortteja vahvistamaan sanallista viestintää ja tarvittaessa käytämme tukiviittomia ilmaisun ja vuorovaikutuksen tukemiseen.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot; Opetamme ja ohjaamme lapsia huolehtimaan omista tavaroista ja omasta hygieniasta. Ohjaamme lasta pukemaan ja riisumaan itsenäisesti sekä pukeutumaan sään mukaisesti. Ruokaillessa lapset harjoittelevat kantamaan itse astioita ja arvioimaan ruoan määrää, minkä jaksaa syödä. Opettelemme, kuinka liikutaan liikenteessä, kun olemme retkellä tai siirrymme esim. liikuntahallille.

Monilukutaito; Tiloissamme on näkyvillä kirjaimia, numeroita ja kuvia. Luemme erilaisia tarinoita ja lapset voivat kuvien perusteella päätellä tarinan kulkua. Käytämme työssämme erilaisia äänenpainoja ja eleitä.

Digitaalinen osaaminen: Dokumentoimme toimintaamme valokuvin ja videoin sekä opettelemme tulkitsemaan median sisältöä mm. googlettamalla lisätietoa lapsen kiinnostuksen kohteista. Käytämme digitaalisia välineitä lasten omien sisältöjen tuottamisessa sekä luovassa työskentelyssä.

Osallistuminen ja vaikuttaminen; Lasten mielipiteitä kuunnellaan ja he saavat osallistua toimintamme suunnitteluun. Aikuisen tulee tarttua hetkeen eli napata nopeastikin lapsilta tulevia ideoita toteutettavaksi.

Toimintakulttuuria ohjaavat periaatteet * Yhteisön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo * Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus * Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Yhteisön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo: Inklusiivisessa toimintakulttuurissa edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kaikessa toiminnassa. Lasten, henkilöstön ja huoltajien aloitteita, näkemyksiä ja mielipiteitä arvostetaan. Osallisuutta vahvistaa lasten sensitiivinen kohtaaminen ja myönteinen kokemus kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta. Lasten ja huoltajien osallistuminen toiminnan

suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin edistää osallisuutta. Jokainen henkilöstön jäsen on tärkeä osa kasvatusyhteisöä.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus: Erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Esimerkiksi leikit, ruokailuhetket ja juhlat ovat oivia tilaisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista. Tutustumme erilaisiin kulttuureihin sekä sovimme perheiden kanssa yhdessä, jos heillä on toiveita lapsen osallistumiseen esim. uskonnollisiin tilaisuuksiin. Monikielisyyden näkyväksi tekeminen tukee lasten kehitystä kulttuurisesti moninaisessa maailmassa.

VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMISENPERIAATTEET (tiimisopimus)

Yhteistyökäytännöt (ja -muodot) * huoltajien osallisuus * monialainen yhteistyö * ammatillinen vuorovaikutus (Mitä pidämme tärkeänä?)

Miten toteutamme arjessa?

Esitietolomakkeissa kysytään vanhempien toiveita toimintaan ja lapsen hoitoon liittyen. Huoltajilta kysytään myös kaksi kertaa toimintakauden aikana kysely- ja palautelomakkeella toiveita ja ajatuksia toiminnasta.

Päivittäinen tiedonvaihto tulo- ja hakutilanteissa, vanhempainillat, vasukeskustelut, tarvittaessa vanhempainvartit, kysely ja palautelomake ja sähköinen viestintä. Tarvittaessa moniammatillinen yhteistyö esim. neuvolan, tulkkien, sosiaali- ja perhetyön, terapeuttien kanssa.

Aikuisen kokonaisvaltainen läsnäolo on tärkeää.

Pidämme tärkeänä avoimuutta, yhteisiä kasvatusperiaatteita ja omien vahvuuksien esille tuomista. Teemme yhteistyötä myös koko talon muiden aikuisten kanssa ja pidämme esim. talon palavereita, joissa käymme myös pedagogista keskustelua.

Lasten osallisuus * osallisuuden edistäminen, mahdollistaminen * osallisuuden kulttuurin luominen / vahvistaminen

Miten toteutamme arjessa?

Kuunnellaan lapsia ja pyritään toteuttamaan heidän tarpeitaan ja toiveitaan toiminnassa sekä esim. ProVaka palkintoleikeissä.

Osallisuuden kulttuurin luominen/vahvistaminen; Käytämme toimintakauden alussa syksyllä paljon aikaa ryhmähengen luomiseen ja toisiin tutustumiseen. Se luo hyvän perustan alkavalle toiminnalle ja yhteistyölle. Huolehdimme että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua suunniteltuun toimintaan. Tarvittaessa muokkaamme oppimisympäristöjä lasten osallisuutta vahvistaviksi.

Pienryhmätoiminta * erilaiset pienryhmät, ryhmiin jakamisen periaatteet

Miten toteutamme arjessa?

Erilaiset pienryhmät, ryhmiin jakamisen periaatteet; Lapsia jaetaan usein pienryhmiin aamun toiminnassa ja leikeissä sekä porrastetaan mahdollisuuksien mukaan siirtymätilanteita. Näin pystytään ottamaan huomioon lapsen yksilölliset tarpeet paremmin sekä turvaamaan oppimis-/leikkirauha. Havainnointi ja

ohjaaminen on näin myös helpompaa. Jako pienryhmiin tapahtuu esimerkiksi tuokioiden pedagogisten tavoitteiden mukaan.

Lisäksi tuemme jo syntyneitä kaverisuhteita sekä luomaan uusia. Myös pienet tilat vaativat ryhmiin jakautumista. Käytössämme on kuvalliset leikkitaulut, joilla saamme jaettua lapsiryhmää eri leikkeihin.

Varhaiskasvatukseen tulo- ja lähtötilanteet * lapsen / perheen huomioiminen haku- ja lähtötilanteessa * viestintä (huoltajille, ryhmän sisäinen) * huomioitavaa työjaossa

Miten toteutamme arjessa?

Aamulla yksi talon aikuisista ottaa lapsen vastaan ja vaihtaa kuulumiset sekä kirjaa tärkeät viestit lapsen asioista tarvittaessa ylös. Iltapäivällä kerrotaan vanhemmille päivän tapahtumista. Otetaan huomioon tulo- ja lähtötilanteissa perheiden yksilölliset toiveet esim. lapsen hoitoon jättämisestä. Pyritään aina kertomaan tilanteista avoimesti, mutta hienotunteisesti ja negatiivisten asioiden lisäksi muistetaan aina mainita jotain positiivista, ns. hampurilaismalli (hyvä-rakentava-hyvä palaute)

Viestintä; Daisy on tärkein viestintäkanava vanhemmille, mutta tiedotteet löytyvät myös eteisestämme selkeästi eri otsakkeiden alta. Käytössämme on myös tekstiviestit ja WhatsAppit. Henkilökunta käyttää henkilökohtaisen viestimisen lisäksi tiedonvaihtoon myös omaa WhatsApp--ryhmää, tiedotevihkoa ja sähköpostia.

Huomioitavaa työnjaossa; Tietylle työvuorolle (aamu-, päivä- ja iltavuoro) on sovitut tehtävät. Opettajalle on sak-aika.

Perushoitotilanteet * ruokailut * päivälepo * pukeutuminen / riisuuntuminen * siisteyskasvatus (huomioitavaa työnjaossa)

Miten toteutamme arjessa?

Ruokailut; Meillä on ryhmäavustaja, joka tekee myös koko talon aamupalat. Jokainen ryhmä syö omassa ryhmätilassa. Lounas ja välipala tulevat valmiina keskuskeittiöltä ja ryhmäavustaja laittaa nämä tarjolle. Lounas tarjoillaan lapsille pöytiin. Tavoitteena on, että lapset oppivat itse hakemaan ruuan linjastolta salista, aikuiset jakavat ruuan linjastosta. Lapset palauttavat ruokailuvälineensä itse. Lapsilla on oma istumapaikka ja aikuinen vaihtaa paikkaa eri pöydissä. Vanhemmat huolehtivat pastillit lapsille päiväkotiin.

Päivälepo; Kaikki lepäävät klo 12–13. Aikuinen lukee sadun tai se kuunnellaan levyltä/puhelimen äänikirjasovellukselta. Nukkarissa voi soida myös rauhallista musiikkia lasten toiveesta. Aikuinen on nukkarissa kello 13 asti. Hiljaista tekemistä klo 13–14 niille lapsille, jotka eivät nuku. Lapsia herätellään tarvittaessa yksilöllisesti vanhempien toiveiden mukaan.

Pukeutuminen/riisuuntuminen; Lapsia opetetaan ja kannustetaan pukemaan ja riisumaan itsenäisesti. Apuna oma pukemistila ja tarvittaessa pukemiskuvat. Avustetaan tarvittaessa esim. kenkien ja hanskojen kanssa.

Siisteyskasvatus; Lapsia opetetaan siivoamaan omat jälkensä. Vanhemmat huolehtivat lokeron siisteydestä, vaatteiden nimikoinnista ja kuravaatteiden huollosta. Iltavuorolainen siistii sisätilat ja jokainen työntekijä huolehtii yleisestä siisteydestä. Siistijä käy aamuisin siivoamassa osaston tilat. Perjantaisin nostetaan tuolit ylös maanantaiaamun suurempaa siivousta varten.

Pedagoginen dokumentointi ja suunnittelu * lasten dokumentointi (luvat) * tiimisuunnittelu (aika, työntekijöiden vastuualueet) * lasten / huoltajien osallisuuden huomioiminen suunnittelussa (ryhmän toiminta, oppimisympäristö jne.)

Miten toteutamme arjessa?

Lasten dokumentointi; Meillä on käytössä kamera sekä kuvanäyttö. Näyttö sijaitsee eteisessä, siinä näkyy toiminnastamme kuvia, näin lapset ja huoltajat voivat halutessaan tutustua niihin.

Pyrimme lähettämään jokaisesta lapsesta kuvia WhatsApp-viestillä huoltajalle. Vanhemmilta kysytään luvat lasten kuvien esillä olemiseen. Myös lasten töitä laitetaan esille. Lapsihavaintoja merkataan ylös erilliseen havainnointivihkoon ja ne ovat vasu-kirjaamisiin tukena.

Tiimisuunnittelu; Koko talon henkilöstön viikoittainen palaveri pidetään maanantaisin, oman osaston tiimipalaveri torstaina. Opettajalla on tiimissä pedagoginen vastuu, varhaiskasvatussuunnitelmien tekovastuu, toiminnan suunnittelu ja hän toimii tiimin vetäjänä. Hoitajilla on enemmän hoidollisia tehtäviä sekä he ovat apuna toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä arvioinnissa omalta osaltaan. Lastenhoitajille kuuluu esim. lapsilistojen teko, ruokatilaukset ja pyykkihuolto.

Leikki ja monipuoliset oppimisympäristöt * havainnointi * leikkiympäristö * leikkivälineet * lasten osallisuus * kasvattajanrooli

Miten toteutamme arjessa?

Havainnointi; Seuraamme lasten toimintaa ja kirjaamme oleelliset havainnot vihkoon/ havainnointilomakkeisiin sekä keskustelemme havainnoista tiimissä sekä työn ohessa.

Leikkiympäristö; Muokkaamme leikkiympäristöjä säännöllisesti ja lasten toiveiden mukaan mahdollisuuksien rajoissa. Leikkitilojen suunnittelu ja muokkaaminen on käynnissä. Leikinvalintataulut on ryhmässämme käytössä päivittäin.

Leikkivälineet: Leikkivälineet ovat ikätasoisia. Kaikki eivät ole kerralla esillä, rikkinäiset poistetaan käytöstä ja tarvittaessa tilataan uusia. Leikkivälineet ja pelit ovat helposti lasten saatavilla ja leikkitilat mielekkäitä ja leikkiin innostavia.

Lasten osallisuus: Lapsi valitsee leikin leikinvalintataulusta ja saa osallistua eri leikkialueiden muokkaamiseen. Lapsimäärä yhdelle leikkialueelle on rajoitettu. Lapsi voi myös keksiä tai kehittää vapaasti uuden omanlaisensa leikin.

Kasvattajan rooli: Opastamme lapsia leikin valinnassa. Rajoitamme leikkijöiden määrää tilaan nähden ja tuemme lapsen leikkiä. Panostamme leikin pitkäkestoisuuteen ja kannustamme lasta käyttämään mielikuvitusta. Olemme myös itse mukana leikeissä ja ohjaamassa lapsia leikissä ja leikkitaidoissa.

VARHAISKASVATUKSEN OPPIMISEN ALUEET

Kielten rikas maailma * vuorovaikutustaidot * kielen ymmärtäminen ja tuottaminen * kielen käyttötaidot * kielellinen muisti ja sanavarasto * kielitietoisuus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Vuorovaikutustaidot: Käytämme kuvia ja tarvittaessa tukiviittomia. Kannustamme lapsia keskustelemaan asioista ja tuemme heidän keskinäistä vuorovaikutustaan. Opettelemme tunnistamaan ja säätelemään erilaisia tunteita.

Kielen ymmärtäminen ja tuottaminen; Harjoittelemme kielijumpan, lorujen ja laulujen avulla eri äänteitä. Luemme satuja, joissa on rikasta kieltä ja tarvittaessa selitämme sanojen merkityksiä. Suomen kieltä harjoittelevien lasten kanssa opiskelemme uusia sanoja päiväkodin arjessa

Kielellinen muisti ja sanavarasto; Harjoittelemme näitä erilaisten tehtävien avulla ja sanoitamme tilanteita sekä luemme paljon lasten kirjoja ja satuja.

Kielitietoisuus; Käytämme hyödyksi kirjaston palveluja ja huolehdimme, että lapsilla on mielenkiintoista kirjallisuutta saatavilla. Opettelemme ymmärtämään, että maailmassa on erilaisia kieliä. Luemme ja teemme itse tarinoita ja opettelemme kirjoittamaan esim. oman nimen.

Ilmaisun monet muodot * musiikillinen, kuvallinen, käsityöllinen, sanallinen ja kehollinen ilmaisu * kulttuuri * lasten osallisuus projekteissa (suunnittelu->toteutus->arviointi)

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Musiikillinen, kuvallinen, sanallinen ja kehollinen ilmaisu; Perjantaisin on koko talon yhteinen tuokio, jossa lauletaan, leikitään, lorutellaan tai liikutaan. Musiikki, esimerkiksi erilaiset laululeikit ja soittimiin tutustuminen kuuluvat meillä usein ohjattuun toimintaan. Opettelemme ilmaisemaan itseämme draaman ja tanssin keinoin aikuisten innostavalla esimerkillä. Askartelemme, piirrämme ja maalaamme eri tavoin. Käytämme myös erilaista sanataidetta, esimerkiksi loruttelua ja sadutusta.

Kulttuuri: Kulttuuria tuomme esille kalenterin avulla ja viettämällä juhlapyhiä ryhmässämme sekä koristelemalla ryhmätilaamme mm. jouluna ja pääsiäisenä. Huomioimme tarvittaessa eri uskontokuntaan kuuluvat järjestämällä heille vaihtoehtoista toimintaa.

Lasten osallisuus projekteissa: Annamme lapsen suunnitella ja toteuttaa omia projektejaan mahdollisimman pitkälle itse. Aikuinen on mahdollistajan roolissa. Lasten luovuudelle ja mielikuvitukselle annetaan tilaa.

Minä ja meidän yhteisömme * lapsen kehitysympäristöön tutustuminen ja sen moninaisuuden ymmärtäminen (historia-nykyhetki-tulevaisuus) * tunnetaitojen harjoittelu * ryhmässä toimimisen taidot, demokratia * eettinen ajattelu * katsomuskasvatus * mediakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Lapsen kehitysympäristö; Käymme aamupiirillä läpi mennyttä ja tulevaa aikaa sekä nykyhetkeä. Tutustumme ja puhumme millaista, on ollut ihmisten elämä "ennen vanhaan". Pohdimme myös ihmisten ja lasten omaa elämänkaarta, esim. "kun olit vauva..."

Tunnetaidot: Tunteiden tunnistaminen, sanoittaminen ja säätely lisää lapsen mielen hyvinvointia ja vähentää aggressiivista käytöstä. Opettelemme nimeämään eri tunteita sekä tunnekorttien sekä tunneympyrän avulla ja tutkimme omia ilmeitämme. Harjoittelemme tunteiden käsittelyä aikuisen avulla. Luomme turvallisen ympäristön näyttää erilaisia tunteita ja tarjoamme syliä lapsen sitä kaivatessa.

Ryhmässä toimimisen taidot: Opettelemme huomiomaan toisia arjessa sekä eri leikkien ja harjoitusten avulla. Pyrimme siihen, että jokaisella lapsella on ryhmässä yksi tai useampia myönteisiä kaverisuhteita. Ryhmässä ilmenevät ristiriidat pystytään ratkaisemaan rakentavasti aikuisen tuella.

Eettinen ajattelu; Harjoittelemme arjen eri tilanteissa käymään läpi syy- seuraussuhteita. Muistuttelemme säännöistä ja siitä miksi niitä tarvitaan. Opetamme lapsia olemaan rehellisiä. Kiusaamiseen puutumme heti sen havaittuamme. Eettinen ajattelu osana toimintaa, esim. toisen kunnioittaminen.

Katsomuskasvatus; Tutustumme uskontoon erilaisten juhlapyhien avulla ja opettelemme ymmärtämään, että katsomuksia on erilaisia. Pyrimme osallistumaan seurakunnan järjestämiin tapahtumiin vanhempien toiveet huomioon ottaen.

Mediakasvatus; Tutustumme eri medioihin yhdessä ja opettelemme esim. tabletin sopivaa käyttöä. Käytämme läppäriä, tv:tä ja puhelinta toiminnassamme apuna.

Tutkin ja toimin lähiympäristössäni * varhaiskasvatuksen / perheiden lähiympäristöön tutustuminen * ympäristökasvatus * matemaattinen ajattelu * teknologiakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Lähiympäristöön tutustuminen; Teemme retkiä lähiympäristöön ja harjoittelemme paikkatuntemusta ja luonnossa liikkumista. Käymme metsämörriretkillä säännöllisesti päiväkodin lähimetsässä.

Ympäristökasvatus; Opettelemme kohtelemaan ympäristöä oikein, olemaan vastuullisia ja kierrätämme roskat. Tutkimme ja havainnoimme luonnon moninaisuutta ja käytämme luonnon materiaaleja askarteluissa. Opettelemme säästämään luontoa, esim. ei tuhlata paperia, vettä tai ruokaa. Metsämörrin avulla käymme lasten kanssa läpi esim. kierrätystä, luonnossa liikkumista ja roskaamista.

Matemaattinen ajattelu; Tutkitaan arjen tilanteissa ympärillä olevaa matematiikkaa, esim. lasketaan paikallaolevia lapsia tai aikuisia, montako sukkaa jne. sekä tutustutaan numeroihin. Tarjolla on erilaisia mahdollisuuksia rakenteluleikkeihin. Tehdään luokittelu- ja vertailutehtäviä. Aikakäsitettä mietitään erityisesti aamupiirissä. Tuetaan lapsia ongelmanratkaisuissa sekä käyttämään omaa päättelykykyä. Annetaan mahdollisuus askarteluun ja muovailuun päivittäin.

Teknologiakasvatus; Lasten kanssa havainnoidaan arjessa esiintyviä teknisiä ratkaisuja. Tutustutaan digitaalisiin laitteisiin ja sovelluksiin sekä niiden toimintaan. Erityistä huomiota kiinnitetään koneiden ja laitteiden turvalliseen käyttöön. Lapset näkevät miten aikuiset käyttävät turvallisesti tiedonhaussa mm. kännykkää, äly TV:tä, tietokonetta ja tablettia.

Kasvan, liikun ja kehityn * lasten terveys- ja turvallisuusosaamisen kehittäminen * kestävä elämäntapa (ruoka-, kulutus- ja puhtaustottumukset) * liikkuminen / liikunta

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Lapsen terveysosaaminen; Keskustellaan monipuolisen ravinnon ja unen merkityksestä. Ruokapöydässä harjoitellaan hyviä ruokatapoja ja maistellaan ruokia rohkeasti. Kielenpäässä ruuan maistelu on jo maistamista. Terveysasioita lapsen on hyvä miettiä esim. lääkärileikissä.

Kestävä elämäntapa; Opetellaan käyttämään tavaroita oikein, jotta ne eivät menisi rikki. Ollaan säästäväisiä esim. piirustuspaperin, saippuan, paperin ja veden suhteen. Kannustetaan kierrätykseen ja esim. tekemään itse leluja vessapaperirullasta. Käytämme mahdollisuuksien mukaan askartelussa kierrätys- ja luonnonmateriaaleja.

Liikkuminen/liikunta; Liikutaan säännöllisesti ja lapsilähtöisesti sekä ohjatuissa tuokioissa että ulkona. Tutustutaan ulkopeleihin ja leikkeihin eri vuodenajat huomioiden. Talvella harjoitellaan erilaisia sisäliikunta leikkejä mm. liikuntahallissa ja ulkona luistelua ja hiihtoa. Liikuntavälineet ovat lasten saatavilla oman talon salissa myös muina kuin jumppapäivinä.

VÄSTÄRÄKIT

Ryhmän kuvaus

Toimintaperiaatteemme ja arvomme pohjautuvat valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä Tohmajärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Hyödynnämme myös Tohmajärven varhaiskasvatuksen luomaa ohjeistusta viskaritoiminnan tavoitteista. Toiminnan suunnittelussa hyödynnämme myös Varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelmaa ja Käenpesän päiväkodin Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelmaa. Toiminnassamme huomioidaan vahvasti kokopäiväpedagogiikka eli oppimista tapahtuu kaikessa toiminnassa koko varhaiskasvatuspäivän ajan, ei pelkästään ohjatuilla tuokioilla. Huomioimme toiminnassa ohjattujen tuokioiden lisäksi mm. pedagogisesti perustellut siirtymä- ja odottelutilanteet, ruokailukäytänteet, ulkoilut ja lepohetket.

Syksyllä 2025 olemme aloittaneet varhaiskasvatuksen erityisopettajan johdolla Leke- toiminnan eli leikitään ja keskitytään yhdessä. Leke- toiminnassa tarkoituksena on vahvistaa lasten itsesäätelyä ja toiminnanohjauksen taitoja. Toiminnanohjauksen taidot ovat tärkeitä elämän perustaitoja ja itsesäätelyä tarvitaan, kun opitaan uutta, tehdään jotakin suunnitelmallista tai erityisesti, kun toimitaan yhdessä toisten ihmisten kanssa. Itsesäätely kehittyy läpi elämän, mutta erityisen vahvasti ja vauhdilla se kehittyy alle kouluikäisillä lapsilla. Itsesäätely on taitoa ja siksi sitä voi kehittää harjoittelemalla. LeKe-toiminta perustuu nimenmukaisesti leikkiin: sääntöleikkeihin, peleihin ja rentoutumisharjoituksiin. Me aikuiset leikimme leikkejä yhdessä lasten kanssa säännöllisesti ja yhteinen leikkihetki tarjoaa lapsille luontevan ja mukavan tavan harjoitella itsesäätelyn taustalla olevia toiminnanohjauksen taitoja.

Västäräkkien käytössä on ryhmän omat tilat, oma salivuoro kerran viikossa sekä mahdollisuus työskennellä ns. veistotilassa. Ulkoilussa käytämme päivittäin omaa piha-aluetta ja hyödynnämme päiväkodin lähimetsää Metsämörri-retkiin sekä muuhun ulkoiluun. Mahdollisuuksien mukaan käymme retkillä lähialueella hyödyntäen mm. pururataa, leikkipuistoa, kirjastoa ja muita lähialueen ympäristöjä. Liikuntahallilla on varhaiskasvatukselle varatut vuorot. Talviliikuntaa harrastamme lähiladulla ja luistelujäällä mahdollisuuksien mukaan.

Metsämörri-toiminnassa noudatamme luonnon kiertoa ja toiminnassa otetaan huomioon esim. vuodenajanvaihtelut ja vuodenaikojen mukaan tulevat ilmiöt. Metsämörritoiminnassa liikutaan, leikitään, opitaan ja nautitaan luonnosta yhdessä lasten kanssa. Keskeistä toiminnassa on leikkisyys, ilo ja kiireettömyys. Retkien ohjelmassa on aina pieni tiedollinen osuus (se voi olla havainnointia vuodenajoista, eläimistä tai säästä, metsämatikkaa, liikuntaa, taidekasvatusta jne.), eväiden syöminen ja vapaata leikkiä. Samalla myös luonto ja luontokasvatus kulkevat tärkeänä osana toiminnassamme läpi toimintakauden. Hyödynnämme aktiivisesti Käenpesän lähimetsää eli ns. mörrimetsää sekä koulun alueen pururataa, leikkikenttää ja museoaluetta Metsämörri-toiminnassa.

Toimintakaudella 2025–2026 kiinnitämme ryhmässämme huomiota erityisesti:

-lapsilähtöisyys ja leikki: Kyselemme lapsilta mielenkiinnon kohteita ja toiveita sekä toteutamme niitä mahdollisuuksien mukaan. Järjestämme aikaa leikille ja kehitämme yhdessä lasten kanssa leikkiympäristöjä. Osallistamme lapsia luomaan yhdessä aikuisten kanssa lasten ideoiden pohjalta pitkäkestoisia, ”teemallisia” projekteja. Näissä projekteissa pyrimme kiinnittämään huomioita laajasti oppimisen alueisiin. Huomioimme toiminnassa leikillisyyden ja lapsilähtöisyyden. Ryhmässä on aktiivisessa käytössä leikinvalintataulut.

-vuorovaikutus ja yhdessä toimiminen: Laadimme yhdessä ryhmämme säännöt, joihin sekä lapset että aikuiset sitoutuvat. Kiusaamiseen puututaan heti ja ristiriitatilanteita ratkotaan keskustellen ja toista kunnioittavasti. Harjoitellaan toisten tunteisiin eläytymistä. Luodaan turvallinen ilmapiiri harjoitella omien tunteiden ilmaisua ja niiden hallintaa.

Västäräkeillä tarjotaan tekemistä lasten taitojen, tarpeiden ja mielenkiinnonkohteiden mukaan. Tutustumme erilaisiin välineisiin ja materiaaleihin. Opettelemme noudattamaan yhdessä sovittuja toimintatapoja ja käyttäytymismalleja hyödyntäen ProVaka -toimintamallia. Lasten toivottua käyttäytymistä tuetaan malliopettamalla sekä käyttäytymiseen kohdistuvan positiivisen palautteen avulla. Ryhmässämme lapset keräävät ”muistukkeita” eli laminoituja kuvia yhteiseen ProVaka-tauluun. Muistukkeet vaihtuvat ryhmän mielenkiinnon mukaan. Kun taulu on täysi, ryhmässä vietetään palkintoleikkiä, joka voi olla esim. jokin toiveleikki. Uudet toimintaohjeet vaihtuvat ryhmän tarpeiden mukaan. Huomioimme erityisesti, että jokainen lapsi saa myös sanallista positiivista palautetta toiminnastaan päivittäin.

Toiminnan suunnittelussa otamme huomioon mm. vuodenaikojen vaihtelut, suomalaiseen kalenteriin kuuluvat juhlapäivät sekä teemapäivät. Toimimme mahdollisimman paljon pienryhmissä, jolloin lasten yksilöllinen huomioiminen ja havainnointi mahdollistuu. Kokoamme toiminnastamme valokuvia, joita laitamme näkyville ryhmätilassamme. Näin sekä lapset, että huoltajat voivat nähdä ja palata valokuvien avulla toimintaan.

Toiminnan sisältöjä oppimisen alueilla

Kielten rikas maailma

-Katsellaan ja luetaan kirjoja, keskustellaan kuullusta tarinasta ja kuvituksesta.
-Käydään kirjastossa ja kirjastoautossa, lapset saavat valita mieleisiään kirjoja.
-Nimetään asioita, esineitä, ilmiöitä ja tunteita.
-Sadutetaan, lorutellaan ja riimitellään.
-Tutustutaan kirjaimiin lasten kiinnostuksen mukaan.
-Rohkaistaan lasta ilmaisemaan itseään sanallisesti. Aikuinen on mallina käyttäen monipuolista, selkeää ja ilmeikästä kieltä.

- Kuvat ovat toiminnan tukena, esim. pukemisessa, päiväohjelman ja ohjeiden käsittelyssä

Ilmaisun monet muodot:
-Kuunnellaan musiikkia, lauletaan, rytmitellään (kehonrytmit ja rytmisoittimet), tanssitaan ja soitetaan eri instrumenteilla.
-Askartelutehtävissä tutustutaan erilaisiin materiaaleihin: luonnonmateriaalit (lehdet, oksat, kävyt, kivet jne.), jätemateriaalit, paperit, kartongit, huopa, kankaat, langat, puu. Käytetään erilaisia tekniikoita ja välineitä: piirtäminen, värittäminen, maalaaminen, muovailu, leikkaaminen, liimaaminen, pujottelu, ompeleminen, repiminen, pistely, hiominen, naulaaminen. Askarrellaan sekä ohjatusti että omatoimisesti. Omatoimisessa askartelussa tarvittavat välineet esim. liimapuikot, sakset ja paperit ovat lasten vapaasti saatavilla.
-Leikitään roolileikkejä, esitetään tarinoita käsinukeilla ja pöytäteatterina. Lapsille annetaan myös mahdollisuus itse osallistua pöytäteatteriesityksiin tai näytelmiin.
-Osallistutaan mahdollisiin konsertteihin ja teatteriesityksiin.

Minä ja meidän yhteisömme
-Harjoitellaan toimimaan osana päiväkodin yhteisöä.
-Tutustutaan suomalaisiin juhlaperinteisiin: juhlaruuat ja leipominen, perinneleikit ja -laulut, kansantarinat, askartelut.
-Laaditaan ryhmän säännöt ja noudatetaan niitä.
-ProVaka -menetelmä ohjaamassa lasten käyttäytymistä toimintaohjeiden mukaisesti.
-Tunnekortit tukena tunnetaitojen opettelemisessa.
-Suhtaudutaan kunnioittavasti perheiden katsomuksiin ja arvoihin, samoin myös toisiimme sekä luontoon ja eläimiin.
-Harjoitellaan kohtuullista kuluttamista esim. askartelumateriaalien käytössä, veden kuluttamisessa ja tavaroiden huolellisessa käsittelemisessä.
-Teemme yhteistyötä seurakunnan ja vanhainkodin kanssa.

Tutkin ja toimin ympäristössäni
-Kuljemme sekä metsässä että rakennetussa lähiympäristössä kaikkina vuodenaikoina ja teemme havaintoja kaikilla aisteilla.
-Suunnistamme päiväkodin pihalla ja lähimetsässä, havainnoimme säätä ja lämpötiloja, teemme luuppitutkimuksia sekä jäätymis- ja sulamiskokeita.
- Harjoittelemme liikennesääntöjä ja turvallista liikkumista liikenteessä.
-Matemaattinen ajattelu läsnä arjessa: havainnoidaan muotoja, vertaillaan määriä, opitaan aika- ja sijaintikäsitteitä, luokitellaan, harjoitellaan avaruudellista hahmottamista erilaisilla rakentelusarjoilla, tutustutaan numeroihin.
-Tabletilla valokuvataan ja käytetään harkitusti lapsille sopivia oppimisohjelmia, harjoitellaan ohjelmointia Beebot -roboteilla.

Kasvan, liikun ja kehityn
- Rohkaistaan tutustumaan uusiin makuihin ruokailutilanteissa. Lapset opettelevat ottamaan itse sopivan määrän ruokaa ja samalla pyritään vähentämään ruokahävikkiä. Ruokaa voi hakea lisää.

- Lapsella on mahdollisuus rauhalliseen lepohetkeen joka päivä, joko kirjaa /äänisatua kuunnellen tai nukkuen.
- Omatoimisuuden lisääminen wc-asioilla (harjoitellaan pyyhkimään)
-Opetellaan kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisen kehoa sekä psyykkistä terveyttä: terveellinen ja riittävä ravinto, riittävä lepo ja liikunta, hygieniataidot ja turvalliset kaverisuhteet.
- Huolehditaan, että lapsen päivässä on riittävä määrä liikuntaa ja ulkoilua. Liikuntakasvatuksen perustana on Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelma. Liikkumaan aktivoi myös ViVa3-hanke. Huolehditaan riittävästä ja monipuolisesta liikunnasta jokaisena varhaiskasvatuspäivänä niin ohjatuilla tuokioilla kuin vapaalla liikkumisella: Päiväkodin pihalla, omassa salissa, liikuntahallilla/tatamilla, metsäretkillä (Metsämörriretket) ja lähialueelle suuntauvilla retkillä. Talvella hiihdetään, luistellaan ja lumikenkäillään mahdollisuuksien mukaan.

Västäräkkien vuosikello 2025–2026

Elokuu

- Uudessa ryhmässä toimimisen harjoittelua ja ryhmäytymistä; yhteisiä leikkejä
- Ryhmän säännöt ja toimintaohjeet
- ProVaka toimintaohje: Laita tavarasi paikoilleen
- Viskaritehtävä: Oma kansio, oma kuva ja kulje reitti kynällä

Syyskuu

-ProVaka -toimintaohje: anna toisille rauha toimia
-Perhe, koti, syksyiset askartelut, suomenhevosen päivä (6.9.), liikenneturvallisuus- ja sieniviikko
-Viskaritehtävät:
Locigot
Kuuntele, muista, väritä ohjeen mukaan
Mitkä kuuluvat yhteen, muistipelit
Sijaintikäsitteet: edessä, keskellä, takana, alla, päällä, sivulla

Lokakuu

-ProVaka -toimintaohje: pyydä apua kauniisti
-Eläintenpäivä, halloween
-Viskaritehtävät:
Sijaintikäsitteet: ulkopuolella, sisällä
Mikä on erisuuntaan
Muodot: kolmio, ympyrä, nelikulmio
Vastakohdat: Suurempi, pienempi, suurin, pienin, samankokoinen

Marraskuu

-ProVaka -toimintaohje: pidä turvaväli
-Sadut, sadutus
-Isänpäivä (9.11.), lapsenoikeuksien viikko (17.–23.11.)
-Viskaritehtävät:
Vastakohdat: lyhyin, pisin, samanpituinen, pituusjärjestys
Vastakohdat: levein, kapein, paksuin, ohuin, painavin, kevein
Luokittelu: mikä ei kuulu joukkoon
Vastakohdat: korkeampi, matalampi

Joulukuu

-ProVaka -toimintaohje: Liiku rauhallisesti
-Jouluun valmistautumista, itsenäisyyspäivä (6.12.)
-Viskaritehtävät:
Looginen järjestys: leikkaa, järjestä, liimaa, kerro tarinakuvista omat tarinat
Labyrintti, kulje kynällä

Tammikuu

-ProVaka -toimintaohje: Auta toista
-Luonto ja eläimet talvella, talviliikunta, jäädytyskokeita
-Talvilintujen pihabongaus
-Viskaritehtävät:
Enemmän, vähemmän, yhtä monta
Yhdistä viivalla arpakuution pistemäärä ja vastaava lukumäärä
Kuuntele, muista, väritä
Sarjoittaminen, jatka mallin mukaan

Helmikuu

-ProVaka -toimintaohje: kerrataan kaikkia opittuja toimintamalleja ja ryhmän tarpeiden mukaan nouseva teema
-Talviset puuhat ja ystävyys
- Mediataitoviikko (9.–15.2.), hätäkeskuspäivä (11.2.), ystävänpäivä (14.2.), Kalevalan päivä (28.2.)
-Viskaritehtävät:
Rakenna mallin mukaan, väritä
Täydennä keskeneräinen kuvio samanlaiseksi
Yhdistä viivalla oikea numero ja kuva
Piirrä mallin mukainen kuvio

Maaliskuu

-ProVaka -toimintaohje: kerrataan kaikkia opittuja toimintamalleja ja ryhmän tarpeiden mukaan nouseva teema
-Luonto ja kierrätys, kansainvälinen vohvelipäivä (25.3.) laskiaistiistai (4.3.), pääsiäiseen valmistautuminen
-Viskaritehtävät:
Ensimmäinen, keskimmäinen, viimeinen
Kuuntele, muista, piirrä, väritä
Luokittelu: kotieläimet, vaatteet, ruuat

Huhtikuu

-ProVaka -toimintaohje: kerrataan kaikkia opittuja toimintamalleja ja ryhmän tarpeiden mukaan nouseva teema
-Kevään ensimerkit, pääsiäinen, lukuviikko (21.–27.4.)
-Viskaritehtävät:
Etsi riimiparit
Looginen järjestys
Lukumäärän yhdistäminen arpakuution numeroon
Piirrä molemmat puolet samanlaisiksi

Toukokuu

-ProVaka -toimintaohje: kerrataan kaikkia opittuja toimintamalleja ja ryhmän tarpeiden mukaan nouseva teema
-Keväänmerkit, retkeily, luonnon ihmeet (muuttolinnut), äitienpäivä, vappu, virallisen toimintakauden päätös
Viskaritehtävät: Oma kuva

Kesä- ja heinäkuu

ProVaka: Yhteisesti koko päiväkodin kanssa sovittu toimintaohje
Retkeilyä lähiympäristöön, ulkoleikkejä, lasten toivepuuhaa, vesileikit sisällä ja ulkona.

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatus-yksikkö / Ryhmä	Käenpesän päiväkoti - Västäräkit
Toimintakausi	2025–2026

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja sekä ryhmäavustaja.

Ryhmän kuvaus

Västäräkkien ryhmässä on tällä hetkellä 18 vuonna 2020 syntynyttä lasta.

Ryhmän tavoitteet

Harjoittelemme ryhmässä toimimisen taitoja, tunne- ja kaveritaitoja sekä itseilmaisua ja tunteiden hallintaa. Opettelemme noudattamaan yhteisiä toimintatapoja ProVaka -toimintamallia hyödyntäen. Toimintamme sijoittuu erilaisiin oppimisympäristöihin käyttäen lähiympäristön kohteita hyödyksi. Hieno- ja karkeamotoristen taitojen kehittyminen tapahtuu monipuolisessa toiminnassa. Lasten matemaattisia ja kielellisiä taitoja harjaannutetaan jokaisen lapsen oman kehitystason mukaisesti. Toiminnassamme huomioidaan lapsen yksilölliset sekä ryhmän tuentarpeet.

VARHAISKASVATUKSEN ARVOPERUSTA JA YLEISET TAVOITTEET

Mitkä ovat varhaiskasvatusyksikkömme varhaiskasvatuksen arvot? (pohjana valtakunnallinen/paikallinen VASU)

Lapsuuden itseisarvo, Ihmisenä kasvaminen, Lapsen oikeudet, Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus Turvallinen ja kestävä elämäntapa.

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Lapsuuden itseisarvo: Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisönsä jäsenenä. Mahdollistetaan lapsille tasapuolinen oikeus oppia sekä rakentaa käsitystään itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti.

Ihmisenä kasvaminen: Ryhmässämme luodaan lasten kanssa yhteiset säännöt. Mahdollisiin kiusaamis- ja syrjimistilanteisiin puututaan heti, mikäli niitä ilmenee. Harjoitellaan toisten lasten sekä aikuisten kunnioittamista.

Lapsen oikeudet: Lapsella on oikeus tulla nähdyksi, kuulluksi ja ymmärretyksi tasavertaisesti yhteisönsä jäsenenä. Annetaan lapsille mahdollisuus oppia sekä rakentaa käsitystään itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti. Lapsilla on oikeus oppia leikkien ja iloita oppimastaan. Lasten käsityksiä ja mielipiteitä pidetään tärkeinä, ja he osallistuvat oppimisympäristöjen rakentamiseen sekä edellytystensä mukaan toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Lapsia rohkaistaan yhdessä tekemiseen ja yhteisöllisyyteen. Jokaisella lapsella on oikeus hyvään opetukseen ja huolenpitoon. Kannustava palaute ja oikeudenmukainen kohtelu kuuluvat hyvään varhaiskasvatukseen. Lapsilla on ryhmässämme oikeus ilmaista itseään ja ajatuksiaan, käsitellä tunteita ja ristiriitoja sekä kokeilla ja opetella uusia asioita. Tarjoamme lapsille turvallisen arjen, jossa jokaisella on hyvä olla.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus: Kohtaamme jokaisen perheen kunnioittavasti, ammatillisesti ja avoimesti. Huoltajien kanssa yhteistyö on tärkeää lapsen yksilöllisen tuntemisen kannalta. Tuemme huoltajia kasvattajina vaihtamalla kuulumiset päivittäin, vasukeskusteluissa sekä mahdollisissa vanhempainilloissa. Huoltajat pääsevät antamaan ideoita toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen sekä antamaan palautetta toimintakautta koskien.

Turvallinen ja kestävä elämäntapa: Tarjoamme lapsille päivittäin monipuolisen ja terveellisen ravinnon. Rohkaisemme maistelemaan ja haistelemaan uusia ruokia. Ruokapöytäkeskustelut ovat hyviä hetkiä tuoda esille terveellisten elämäntapojen tärkeyttä. Turvaamme lapselle rauhallisen lepohetken/päiväuniajan. Tarjoamme mahdollisuuden päivittäiseen liikkumiseen sekä ulkona että sisällä. Osa liikunnasta toteutetaan ohjatusti.

Laaja-alaisen osaamisen edistäminen * ajattelu ja oppiminen * kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu * itsestä huolehtiminen ja arjen taidot * monilukutaito * digitaalinen osaaminen * osallistuminen ja vaikuttaminen

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Ajattelu ja oppiminen: Kannustamme ja ohjaamme lasta itsenäiseen ajatteluun ja omatoimisuuteen, sekä kohtaamaan onnistumisia ja epäonnistumisia.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Teemme erilaisia retkiä lähiympäristöömme, otamme toiminnassamme huomioon kalenterin teemapäivät/-viikot. Käytämme kommunikaation tukena kuvakortteja sekä tarvittaessa tukiviittomia.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot: Harjoittelemme päivittäisiä arjen toimintoja ja kannustamme lapsia omatoimisuuteen. Opetetaan lapsia huolehtimaan omista tavaroista sekä hygieniasta.

Monilukutaito: Tiloissamme on näkyvillä kirjaimia, numeroita ja kuvia. Käytämme dokumentoinnin tukena valokuvia sekä videoita.

Osallistuminen ja vaikuttaminen: Lasten mielipiteitä kuunnellaan ja he saavat osallistua toimintamme suunnitteluun. Lasten kokouksissa lapset saavat tuoda esille ideoitaan ja ajatuksiaan. Aikuisen tulee tarttua myös arjessa nouseviin lasten ideoihin.

Toimintakulttuuria ohjaavat periaatteet * Yhteisön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo * Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus * Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Lasten, henkilöstön ja huoltajien aloitteita, näkemyksiä ja mielipiteitä arvostetaan. Sensitiivinen kohtaaminen ja myönteinen kokeminen kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta vahvistaa lapsen osallisuutta. Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuksi ja kohdelluksi yhdenvertaisina ja tasa-arvoisina. Jokaisella on oikeus omaan kieleen, kulttuuriin, uskontoon ja katsomukseen.

Arvostamme terveellisiä, turvallisia ja liikunnallisia elämäntapoja. Lapselle annetaan mahdollisuus päivän aikana rauhoittumiseen ja lepoon sekä tarjotaan monipuolista ja terveellistä ravintoa. Huolehditaan lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta.

Suhtaudumme vastuullisesti luontoon ja ympäristöön. Ryhmän arjessa noudatamme kestävän elämäntavan periaatteita: lajittelemme jätteet, ohjaamme mahdollisimman pieneen ruokahävikkiin, kohtuulliseen kuluttamiseen ja materiaalien uusiokäyttöön.

VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMISENPERIAATTEET (tiimisopimus)

Yhteistyökäytännöt (ja -muodot) * huoltajien osallisuus * monialainen yhteistyö * ammatillinen vuorovaikutus (Mitä pidämme tärkeänä?)

Miten toteutamme arjessa?

Huoltajien osallisuus: Yhteistyövälineenä toimii Daisy, viikkotiedotteet ja viikko-ohjelma eteisessä. Käytämme tiedottamiseen myös WhatsApp tai tekstiviestejä. Haku- ja tuontitilaisessa kuulumisten vaihtoa. Huoltajille järjestetään mahdollisuus esittää ideoita toimintakaudelle.

Monialainen yhteistyö: Hyödynnämme tarvittaessa arjessa varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, neuvolaa, sosiaalipalveluita sekä lähiympäristön toimijoita.

Ammatillinen vuorovaikutus: Yhteiset kasvatusperiaatteet, avoimuus ja vastuullisuus.

Lasten osallisuus * osallisuuden edistäminen, mahdollistaminen * osallisuuden kulttuurin luominen / vahvistaminen

Miten toteutamme arjessa?

Lapsia osallisestaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Käytössämme on lasten kokoukset, jossa lapset saavat ideoida ajankohtaisia päätettäviä asioita. Lapsia otetaan mukaan arjen toimintoihin, esim. järjestäjät.

Pienryhmätoiminta * erilaiset pienryhmät, ryhmiin jakamisen periaatteet

Miten toteutamme arjessa?

Toteutamme paljon pienryhmätoimintaa, joka auttaa kohdentamaan paremmin huomion yhteen lapseen ja havainnoimaan yksilöllisesti lasta. Jokainen työntekijä pääsee vuorollaan työskentelemään jokaisen pienryhmän kanssa. Ryhmiä muokataan tarvittaessa, toiminnan mukaan ja pedagogisin perustein.

Varhaiskasvatukseen tulo- ja lähtötilanteet * lapsen / perheen huomioiminen haku- ja lähtötilanteessa * viestintä (huoltajille, ryhmän sisäinen) * huomioitavaa työjaossa

Miten toteutamme arjessa?

Varhaiskasvatuksen tulo- ja lähtötilanteet: Mahdollistamme henkilökohtaisen keskustelutuokion tulo- ja lähtötilanteessa.

Viestintä: Tiimin kesken käytössä viestivihko. Huoltajille viestintä toimii pääsääntöisesti Daisyn ja WhatsAppin kautta.

Huomioitavaa työnjaossa: Toimimme tiimissä joustavasti ja avoimesti jokaisen vahvuudet huomioon ottaen.

Perushoitotilanteet * ruokailut * päivälepo * pukeutuminen / riisuuntuminen * siisteyskasvatus (huomioitavaa työnjaossa)

Miten toteutamme arjessa?

Ruokailut: Kannustamme lapsia tutustumaan erilaisiin ruokiin. Harjoittelemme hyviä ruokailutapoja ja ottamaan ruokaa itse ja arvioimaan sopivaa ruuan määrää.

Päivälepo: Mahdollistamme lapsille rauhoittumishetken joka päivä.

Pukeutuminen/riisuuntuminen: Ohjaamme ja kannustamme itsenäiseen toimintaan sekä ohjaamme sään mukaiseen pukeutumiseen.

Siisteyskasvatus: Opettelemme yhdessä huolehtimaan ympäristömme siisteydestä ja henkilökohtaisesta hygieniasta.

Pedagoginen dokumentointi ja suunnittelu * lasten dokumentointi (+luvat) * tiimisuunnittelu (aika, työntekijöiden vastuualueet) * lasten / huoltajien osallisuuden huomioiminen suunnittelussa (ryhmän toiminta, oppimisympäristö jne.)

Miten toteutamme arjessa?

Pedagoginen dokumentoinnin avulla pyritään arvioimaan, kehittämään ja suunnittelemaan varhaiskasvatustoimintaa. Pedagogisen dokumentoinnin avulla tuotamme tietoa lasten elämästä, kehityksestä, kiinnostuksen kohteista, ajattelusta, oppimisesta ja tarpeista sekä lapsiryhmän toiminnasta konkreettisella ja monipuolisella tavalla. Käytössä on mm. havainnointivihko, johon kirjaamme ylös jokaisesta lapsesta havainnot sekä jokaisen lapsen viskarikansio, johon lapsi kerää toimintakauden aikana tehdyt työt.

Tiimisuunnittelu: Viikoittaisissa tiimipalavereissa tiimi yhdessä tasavertaisesti suunnittelee viikon toiminnot.

Lasten/huoltajien osallisuuden huomioiminen suunnittelussa: Lasten toiveet, ideat sekä mielenkiinnon kohteet otetaan huomioon suunnittelussa. Huoltajilta kysellään ideoita ja toiveita toiminnan suunnittelua koskien.

Leikki ja monipuoliset oppimisympäristöt * havainnointi * leikkiympäristö * leikkivälineet * lasten osallisuus * kasvattajanrooli

Miten toteutamme arjessa?

Havainnointi: Havainnoimme lapsia ja kirjaamme oleelliset havainnot ylös havainnointikansioon sekä keskustelemme niistä tiimissä/huoltajien kanssa.

Leikkiympäristö: Mahdollistamme ja kehitämme lasten toiveiden mukaisia toiminta- ja leikkiympäristöjä.

Leikkivälineet: Leikkivälineet ovat helposti lasten saatavilla ja leikkitilat mielekkäitä ja leikkiin innostavia.

Lasten osallisuus: Lasten toiveita ja mielenkiinnon kohteita huomioidaan leikkivälineiden ja -tilojen suunnittelussa.

Kasvattajan rooli: Kasvattajat ovat läsnä ja tarvittaessa ohjaavat leikin kulkua. Tuemme pitkäkestoista leikkiä sekä kaverisuhteiden monipuolisuutta. Leikinvalintataulut ovat päivittäisessä käytössä.

VARHAISKASVATUKSEN OPPIMISEN ALUEET

Kielten rikas maailma * vuorovaikutustaidot * kielen ymmärtäminen ja tuottaminen * kielen käyttötaidot * kielellinen muisti ja sanavarasto * kielitietoisuus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Pienryhmätoiminnalla tarjoamme jokaiselle lapselle sopivia haasteita ja uuden oppimisen iloa. Annamme lapsille kannustavaa ja johdonmukaista palautetta heidän kielenkäyttö- ja vuorovaikutustaidoistaan. Myönteinen palaute on tärkeää oppimisen ja motivaation kannalta. Tehtävien ja toimintojen avulla edistetään lasten kielellistä kehitystä, esim. loruttelu, riimittely, sadut ja tarinat.

Ilmaisun monet muodot * musiikillinen, kuvallinen, käsityöllinen, sanallinen ja kehollinen ilmaisu * kulttuuri * lasten osallisuus projekteissa (suunnittelu->toteutus->arviointi)

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Harjoittelemme yhdessä ilmaisun monimuotoisia taitoja esimerkiksi laulamalla, piirtämällä ja maalaamalla, askartelemalla, saduttamalla, soittamalla, tanssimalla ja näyttelemällä. Aikuinen kannustaa innostavalla esimerkillään lapsia osallistumaan haluamallaan tavallaan toimintaan. Osallistutaan erilaisiin konsertteihin ja teatteriesityksiin.

Minä ja meidän yhteisömme * lapsen kehitysympäristöön tutustuminen ja sen moninaisuuden ymmärtäminen (historia-nykyhetki-tulevaisuus) * tunnetaitojen harjoittelu * ryhmässä toimimisen taidot, demokratia * eettinen ajattelu * katsomuskasvatus * mediakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Retkeillen tutustutaan lähiluontoon ja rakennettuun ympäristöön. Teemme mahdollisuuksien mukaan vierailuja erilaisiin toimintaympäristöihin, esim. Tohmajärven museoalueelle. Tutustutaan aikakäsitteisiin, esim. vuodenajat, viikonpäivät, eilen-tänään-huomenna.

Tunnetaitojen harjoittelu: Rohkaistaan lapsia näyttämään ja sanoittamaan tunteitaan. ProVaka toimintamalli edistää positiivista pedagogiikkaa.

Ryhmässä toimimisen taidot: Opetellaan huomioimaan toisia leikkien ja aktiviteettien avulla. Hyödynnämme toiminnassamme pienryhmiä.

Eettinen ajattelu: Laadimme ryhmällemme yhteiset säännöt ja opettelemme toimimaan niiden mukaisesti. ProVaka -toimintamalli kannustaa myös eettiseen ajatteluun

Katsomuskasvatus: Kunnioitamme eri katsomuksia ja kulttuureja sekä tuemme lasten kulttuurisen ja katsomuksellisen identiteetin kehittymistä.

Mediakasvatus: Toiminnassamme on käytössä älytelevisio. Lapset pääsevät myös tutustumaan tablettien käyttöön.

Tutkin ja toimin lähiympäristössäni * varhaiskasvatuksen / perheiden lähiympäristöön tutustuminen * ympäristökasvatus * matemaattinen ajattelu * teknologiakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Teemme retkiä monipuolisesti lähiympäristöön ja osallistumme mahdollisuuksien mukaan lähellä oleviin tapahtumiin. Ylläpidämme ekologista ajattelua kierrättämällä ja keskustelemalla lasten kanssa jokaisen vastuusta huolehtia omalta osaltaan lähiympäristön siisteydestä (ei roskata). Hyödynnämme ympäristöä oppimistilanteissa ja harjoittelemme luontoa kunnioittavaa käyttäytymistä.

Matemaattista ajattelua edistetään arjessa laskemalla ja vertailemalla lukumääriä, luokittelemalla esineitä eri ominaisuuksien perusteella, tutustumalla numeromerkkeihin. Matemaattisia aiheita käsitellään myös viskaritehtävissä. Käytössämme on tabletit, älytaulu ja Bee-Bot-robotit.

Kasvan, liikun ja kehityn * lasten terveys- ja turvallisuusosaamisen kehittäminen * kestävä elämäntapa (ruoka-, kulutus- ja puhtaustottumukset) * liikkuminen / liikunta

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Kiinnitämme huomiota, että jokaisella lapsella ja aikuisella on mahdollisuus tulla kuulluksi sekä kuulua ryhmään ja olla aidosti osa kasvatusyhteisöä. Innostamme lapsia liikkumaan päivittäin ja kokemaan liikunnan iloa kaikkina vuodenaikoina. Keskustellaan monipuolisen ravinnon tärkeydestä ja harjoitellaan maistelemaan eri makuja rohkeasti ja huolehtimaan omasta hygieniasta.

RYHMÄPERHEPÄIVÄKOTI KEIJUKKA

Ryhmän kuvaus

Keijukka on Käenpesän päiväkodissa toimiva ryhmäperhepäiväkoti sekä vuorohoitoryhmä, joka on auki lasten hoidon tarpeen mukaan. Keijukan ryhmän lapset ovat iältään 1–3-vuotiaita. Keijukassa toteutuu myös muista ryhmistä/yksiköistä vuorohoitoa tarvitsevien lasten hoito (ennen klo 6.30 ja 17.00 jälkeen) sekä ryhmä toimii perhepäivähoidon lasten varahoitopaikkana.

Ryhmän tavoitteena on toteuttaa monipuolista, varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa, johon jokainen lapsi pystyy osallistumaan ikätasoisesti. Toiminnassamme painotamme lapsen omatoimisuutta ja sosiaalisia taitoja. Tuemme ja edistämme jokaisen lapsen kehitystä yksilöllisesti. Annamme lapsille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ryhmässä esim. havainnoimalla lasten mielipuuhia ja kysymällä toiveita toimintaan. Tuemme omatoimisuutta mm. pukemisessa ja vessa-asioissa, auttaen tarpeen mukaan. Mahdollistamme vapaan leikin päivittäin, jolloin lapsi saa valita itse oman puuhansa. Haluamme antaa positiivisia oppimiskokemuksia mm. ProVaka-toimintamallin avulla. Aikuiset pyrkivät omalla toiminnallaan ja esimerkillä näyttämään lapsille oikeita toimintatapoja. Tavoitteenamme on toimia kasvatuskumppanina huoltajien kanssa sujuvassa yhteistyössä.

Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelman mukaisesti tarjoamme lapsille iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista ja monipuolista liikunnan iloa kaikkina vuodenaikoina. Yhteistyössä huoltajien kanssa rohkaistaan liikkumaan myös vapaa-ajalla erilaisissa tiloissa ja ulkona erilaisissa olosuhteissa.

Päiväkotiimme on laadittu toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joka on kytketty osaksi muuta varhaiskasvatuksen pedagogista suunnittelua. Myös huoltajat ovat päässeet osallistumaan tähän prosessiin asiakastyytyväisyyskyselyn muodossa. Jokainen päiväkoti ryhmä on tehnyt selvitystyötä omasta tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tilanteesta hyödyntäen havainnointia ja erilaisia selvitystyön menetelmiä. Teemat, joita selvitystyön pohjalta lähdetään kehittämään ovat: kehut ja myönteinen kohtaaminen päivittäin, pedagoginen toiminta, leikki, leikkivälineet ja leikkitilat ja perheiden yhdenvertaisuuden edistäminen.

Keijukan vuosikello 2025–2026

<u>Koko toimintakausi</u>

- joustava ryhmittely toiminnassa ja siirtymissä päivittäin
- huomioimme kalenterijuhlat toiminnassamme
- viikkorytmissä toistuu leikki, liikunta ja musiikki
- kädentaidot, lorut, sadut, luonto toiminnassa säännöllisesti/päivittäin mukana

Viikkorytmi:

ma: leikki
ti: liikuntahalli
ke: oma sali (leikki ja liikunta)
to: toiminta pienryhmissä
pe: koko talon yhteinen tuokio (musiikki / liikunta)

Syksy (elo-, syys-, lokakuu)

Leikki ja ryhmäytyminen

- vapaa ja tuettu leikki, aiheet lasten mielenkiinnon mukaan
- laululeikit ja musiikki
- tutustumme toisiimme, opettelemme ryhmässä toimimista
- ProVaka-toimintakauden aloitus
- tutustumme lähiympäristöön ja -luontoon (leikkipuisto, päiväkodin metsä, liikuntahalli)

Talvi (marras-, joulu-, tammi-, helmikuu)

Vuorovaikutus ja aistit

- liikuntaleikkejä
- talvisia puuhia
- toimintaa lasten taitojen mukaan

Kevät (maalis-, huhti-, toukokuu)

Luonto

- tutustumme metsän eläimiin ja kotieläimiin
- tutustumme kasveihin ja luontoon
- retkeilemme lähiluontoon
- kasvatamme omat kasvit
- kädentaidot
- Metsämörritoiminta

Kesä (kesä-, heinäkuu)

Leikki, liikunta ja luonto

- vesileikit
- retket lähiympäristöön
- liikunta sisällä ja ulkona

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatus-yksikkö / Ryhmä	Ryhmäperhepäiväkoti Keijukka
Toimintakausi	2025–2026

Henkilöstö

Keijukassa työskentelee yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja kaksi perhepäivähoitajaa sekä sijaisia tarpeen mukaan.

Ryhmän kuvaus

Keijukka on vuorohoitoryhmä, joka on auki lasten hoidon tarpeen mukaan. Ryhmämme on 12 paikkainen + vuorohoitolapset ja varahoitolapset perhepäivähoitajilta. Tällä hetkellä ryhmässä on 8 lasta, ikäjakauma on 1–3 vuotta. Keijukassa toteutuu myös muista ryhmistä vuorohoitoa tarvitsevien lasten hoito (ennen klo 6.30 ja 17.00 jälkeen).

Ryhmän tavoitteet

Ryhmän tavoitteena on toteuttaa monipuolista varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa, johon jokainen lapsi pystyy osallistumaan ikätasoisesti. Tukea ja edistää jokaisen lapsen kehitystä yksilöllisesti. Toimia kasvatuskumppanina huoltajien kanssa sujuvassa yhteistyössä. Varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja vaikutta itseään koskeviin asioihin. Saada lapselle positiivisia oppimiskokemuksia esim. ProVaka-toimintamallin avulla. Tavoitteena toiminnassamme on tukea lapsen omatoimisuutta ja sosiaalisia taitoja.

VARHAISKASVATUKSEN ARVOPERUSTA JA YLEISET TAVOITTEET

Mitkä ovat varhaiskasvatusyksikkömme varhaiskasvatuksen arvot? (pohjana valtakunnallinen/paikallinen VASU)

Lapsuuden itseisarvo, Ihmisenä kasvaminen, Lasten oikeudet, Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus sekä Terveellinen ja kestävä elämäntapa.

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Huomioimme jokaisen lapsen tarpeet yksilöllisesti havainnoimalla ja juttelemalla lasten kanssa. Olemme aidosti kiinnostuneita lasten asioista ja läsnä arjessa. Ohjaamme ja tuemme lasta toimimaan ryhmässä tasavertaisena jäsenenä. Emme hyväksy kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa missään muodossa. Mahdollistamme leikin ja itsensä ilmaisemisen päivittäin. Luomme turvallisen ympäristön käsitellä tunteita ja ristiriitoja sekä kokeilla uusia asioita.

Laaja-alaisen osaamisen edistäminen * ajattelu ja oppiminen * kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu * itsestä huolehtiminen ja arjen taidot * monilukutaito * digitaalinen osaaminen * osallistuminen ja vaikuttaminen

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Tuetussa ja vapaassa leikissä harjoittelemme yhdessä aikuisen kanssa mm. vuorovaikutustaitoja, ryhmässä toimimista, vaikuttamista, osallistumista ja itseilmaisua sekä omaa mielikuvitusta. Erilaisissa toiminnoissa ja oppimisympäristöissä lapsi saa osallistua, vaikuttaa ja ilmaista itseään eri tavoin, mm. askartelut, liikuntaleikit/jumpat, laulutuokiot ym.

Opettelemme päivittäin arjen taitoja ja itsestä huolehtimista mm. pukemis- ja riisumistilanteissa, ruokailutilanteissa, wc-toiminnoissa ym. Tuemme lasten sosiaalisia- ja tunnetaitoja.

Toimintakulttuuria ohjaavat periaatteet * Yhteisön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo * Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus * Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Kohtaamme kaikki lapset tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Huomioimme lasten ja huoltajien näkemykset ja mielipiteet toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Jokaisella on oikeus omaan kieleen, kulttuuriin, uskontoon ja katsomukseen. Arvostamme suomalaista kulttuuriperintöä.

Puhumme selkeästi ja monipuolisesti lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Liikumme monipuolisesti sisällä ja ulkona. Annamme mahdollisuuden lepoon/ rauhoittumiseen ja tarjoamme terveellistä sekä monipuolista ravintoa.

Emme salli kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Siihen puututaan aina ja pyritään ehkäisemään suunnitellusti. Lapsella on oikeus saada lohdutusta ja syliä sitä tarvitessaan.

Huomioidaan kaikessa toiminnassa ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävän elämäntavan välttämättömyys. Opettelemme kunnioittamaan luontoa, emme roskaa tai vahingoita ympäristöä. Käytämme askarteluihin mm. kierrätys- ja luonnonmateriaalia.

VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMISENPERIAATTEET (tiimisopimus)

Yhteistyökäytännöt (ja -muodot) * huoltajien osallisuus * monialainen yhteistyö * ammatillinen vuorovaikutus (Mitä pidämme tärkeänä?)

Miten toteutamme arjessa?

Otamme vastaan huoltajien toiveita toiminnastamme (mm. vasukeskustelut, palautekysely ja vanhempainillat) Lapsen kuulumiset vaihdamme päivittäin huoltajien kanssa. Yhteydenpito WhatsAppilla, Daisyn kautta, viesteillä, soittamalla ja paperisilla tiedotteilla. Noudatamme salassapitovelvollisuutta ja kunnioitamme lapsen asioista puhuttaessa yksityisyyttä.

Tarpeen mukaan teemme yhteistyötä Veo:n, hyvinvointineuvolan, asiantuntija- ja terapiapalveluiden ym. kanssa. Myös seurakunnan työntekijä käy pitämässä aamupiirin pyydettäessä.

Lasten osallisuus * osallisuuden edistäminen, mahdollistaminen * osallisuuden kulttuurin luominen / vahvistaminen

Miten toteutamme arjessa?

Toiminnassa huomioimme lapsen ikä- ja kehitystason sekä muokkaamme toimintaa tarvittaessa. Toteutamme toimintaa lapsilähtöisesti, niin että lapset pääsevät osallistumaan päivittäisiin toimintoihin taitotaso ja kiinnostus huomioiden.

Pienryhmätoiminta * erilaiset pienryhmät, ryhmiin jakamisen periaatteet

Miten toteutamme arjessa?

Jaamme lapsia pienempiin ryhmiin mm. erilaiseen toimintaan esim. iän, taitotason tai kiinnostuksen kohteiden mukaan. Porrastamme uloslähtöä ja siirtymätilanteita pienryhmien avulla.

Varhaiskasvatukseen tulo- ja lähtötilanteet * lapsen / perheen huomioiminen haku- ja lähtötilanteessa * viestintä (huoltajille, ryhmän sisäinen) * huomioitavaa työjaossa

Miten toteutamme arjessa?

Tulo- ja lähtötilanteissa tervehdimme lapsen ja huoltajan sekä vaihdamme päivän kuulumiset. Otamme lapsen vastaan sensitiivisesti ja huomioimme esim. harmin hoitoon jäämisessä ottamalla syliin/lohduttamalla. Uudet työntekijät ja sijaiset sekä opiskelijat ohjeistamme esittelemään itsensä huoltajille.

Viestintä tapahtuu Daisyn kautta, WhatsAppilla, viestillä ja paperiset tiedotteet. Kalenteriin, viestivihkoon ja lapsilistaan viestit työntekijältä toiselle suullisen tiedonvaihdon lisäksi. Työnjako on pääpiirteittäin sovittu työvuorojen mukaan. Yövuorolaisille/viikonlopun työntekijöille jätämme viestiä erikseen.

Perushoitotilanteet * ruokailut * päivälepo * pukeutuminen / riisuuntuminen * siisteyskasvatus (huomioitavaa työnjaossa)

Miten toteutamme arjessa?

Ruokailussa jokaisella lapsella on omat nimetyt paikat. Aikuiset vaihtelevat ruokailupaikkaa. Aikuinen jakaa ruuan, juomat ja leivät. Lasta kannustetaan maistelemaan. Allergiat huomioidaan ruokailutilanteissa.

Päivälepoaika on klo 12–14. Lepohetken alussa satu tai musiikkia. Huomioimme huoltajien toiveet lepohetken pituudesta. Lepohuoneessa on aina aikuinen läsnä.

Autamme lasta tarpeen mukaan pukeutumaan/riisumaan ja kannustamme omatoimisuuteen.

Hoitoon tullessa, ennen ja jälkeen ruokailun sekä vessakäyntien yhteydessä pesemme kädet. Lasta autetaan tarpeen mukaan. Iltahoidossa/yö hoidossa olevilla lapsilla huolehdimme suihkussa käynnin ja hampaiden pesun huoltajien toiveiden mukaan.

Pedagoginen dokumentointi ja suunnittelu * lasten dokumentointi (+luvat) * tiimisuunnittelu (aika, työntekijöiden vastuualueet) * lasten / huoltajien osallisuuden huomioiminen suunnittelussa (ryhmän toiminta, oppimisympäristö jne.)

Miten toteutamme arjessa?

Laitamme kuvia nähtäväksi lapsille ja vanhemmille ryhmän eteiseen. Daisyssa kuvausluvat, jotka vanhemmat täyttävät. Lasten askarteluja/piirustuksia laitamme esille seinille.

Pidämme tiistaisin tiimipalaverin, jossa suunnittelemme aina seuraavan viikon toiminnat ja ajankohtaiset asiat. Sekä tarvittaessa jaamme vastuualueet työntekijöiden kesken.

Pyydämme huoltajilta palautetta toiminnasta vanhempainilloissa sekä palautekyselyillä. Päivittäisissä keskusteluissa kuulostelemme huoltajien mielipiteitä ja toiveita toiminnasta.

Leikki ja monipuoliset oppimisympäristöt * havainnointi * leikkiympäristö * leikkivälineet * lasten osallisuus * kasvattajanrooli

Miten toteutamme arjessa?

Havainnoimme lasten toimintaa päivittäin ja keskustelemme havainnoista. Käytössä on havainnointivihko, johon jokainen kirjaa lapseen liittyviä havaintoja. Pidämme oman lelun päivän ajoittain. Muokkaamme leikkiympäristöjä/leluja lasten toiveiden ja mielenkiinnon mukaan. Huolehdimme, että lelut ovat ehjiä ja turvallisia. Pesemme niitä säännöllisin väliajoin ja tarpeen mukaan. Kasvattajat ovat läsnä leikkitilanteissa ja ohjaavat ja tukevat leikkiä lasten yksilöllisten tarpeiden mukaan.

VARHAISKASVATUKSEN OPPIMISEN ALUEET

Kielten rikas maailma * vuorovaikutustaidot * kielen ymmärtäminen ja tuottaminen * kielen käyttötaidot * kielellinen muisti ja sanavarasto * kielitietoisuus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Ohjaamme ja autamme lapsia vuorovaikutustilanteissa mm. leikeissä. Annamme mahdollisuuden ja aikaa kertoa asian omaan tahtiin kiireettömästi. Katselemme kirjoja ja luemme satuja. Pidämme välillä myös pienryhmissä satuhetkiä. Käytössä on myös lorupussi ja äänisadut. Tarpeen mukaan käytämme tukiviittomia ja kuvia. Hyödynnämme kirjaston tarjontaa ja käymme säännöllisin väliajoin kirjastolla tai kirjastoautossa lasten kanssa.

Ilmaisun monet muodot * musiikillinen, kuvallinen, käsityöllinen, sanallinen ja kehollinen ilmaisu * kulttuuri * lasten osallisuus projekteissa (suunnittelu->toteutus->arviointi)

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Pidämme erilaisia ohjattuja toimintatuokioita: laulamme, loruttelemme, askartelemme, jumppaamme, tanssimme, soitamme erilaisilla soittimilla sekä liikumme luonnossa. Tiistaisin käymme liikuntahallilla. Keskiviikkoisin käytössämme on päiväkodin sali, jossa leikimme ja liikumme/jumppaamme. Perjantaisin pidämme koko talon yhteisen tuokion päiväkodin salissa tai ulkona. Huomioimme kalenterijuhlat toiminnassamme ja otamme lasten toiveet huomioon toimintaamme suunniteltaessa ja toteuttaessa. Otamme kuvia toiminnastamme ja laitamme niitä ryhmän eteiseen esille ja tutkimme niitä lasten kanssa.

Minä ja meidän yhteisömme * lapsen kehitysympäristöön tutustuminen ja sen moni- naisuuden ymmärtäminen (historia-nykyhetki-tulevaisuus) * tunnetaitojen harjoittelu * ryhmässä toimimisen taidot, demokratia * eettinen ajattelu * katsomuskasvatus * mediakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Käymme retkillä lähiympäristössä ja havainnoimme liikennettä, luontoa yms. Tunnetaitoja harjoittelemme päivittäin arjentilanteissa, tutustumme tunteisiin myös esim. kirjojen ja laulujen avulla. Harjoittelemme pettymysten sietämistä. Opettelemme toimimaan ryhmässä, huomioimaan toiset ja leikkimään kaikkien kanssa, tarpeen mukaan aikuisen tukemana. Mahdollisuuksien mukaan osallistumme ev.lut. seurakunnan järjestämiin tapahtumiin (suostumus huoltajilta toimintakauden alussa).

Tutkin ja toimin lähiympäristössäni * varhaiskasvatuksen / perheiden lähiympäristöön tutustuminen * ympäristökasvatus * matemaattinen ajattelu * teknologiakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Teemme retkiä lähiympäristöön ja käytämme askarteluissa myös luonnonmateriaaleja. Luontoa tutkimme esim. päiväkodin lähimetsässä leikkien. Opettelemme yhdessä kunnioittamaan luontoa, emme roskaa tai vahingoita ympäristöä.

Kirjojen, kuvien, laulujen, sekä ympäristön havainnoimisen avulla tutustumme luonnon eläimiin ja vaihtuviin vuodenaikoihin, sekä erilaisiin säihin. Tutustutaan Metsämörritoimintaan.

Rakentelemme monenlaisilla palikoilla, vahvistamme hienomotorisia taitoja (nuppipalapelit ym.) kuvakirjojen katselu.

Kasvan, liikun ja kehityn * lasten terveys- ja turvallisuusosaamisen kehittäminen * kestävä elämäntapa (ruoka-, kulutus- ja puhtaustottumukset) * liikkuminen / liikunta

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Päivittäin liikumme ulkona ja sisällä monipuolisesti. Tiistaisin käymme liikuntahallilla. Keskiviikkoisin meillä on oma sali, jossa pääsee myös liikkumaan ja leikkimään.

Ruokatilanteet pyrimme pitämään rauhallisina. Kannustamme syömään monipuolisesti ja maistelemaan erilaisia makuja. Ruoka, juoma ja leipä tarjotaan samaan aikaan. Poimimme ideoita ruokakasvatuksen vuosikellosta ryhmämme tarpeiden mukaan.

Huolehdimme käsienpesusta ja harjoittelemme yhdessä vessa-asioiden hoitamista.

Harjoittelemme ja mahdollistamme turvallisen liikkumisen lasten taitojen mukaan, esim. kiipeily, juokseminen. Opettelemme yskimistä/aivastamista hihaan ja pois päin toisista.

TIKKALAN PÄIVÄKOTI
PEURANKELLOT

Ryhmän kuvaus

Peurankellojen ryhmän toimintasuunnitelmalle toimivat pohjana valtakunnallinen sekä Tohmajärven kunnan oma varhaiskasvatussuunnitelma. Jokainen lapsi on ikänsä ja taitotasonsa mukaan oikeutettu harjoittelemaan uusia taitoja päiväkotiympäristössä turvallisten ja tuttujen aikuisten ympäröimänä. Toiminnan suunnittelussa hyödynnetään lisäksi Tohmajärven varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelmaa sekä Tikkalan päiväkodin Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Peurankellojen ryhmässä on 22 iältään 3–6-vuotiasta lasta, joista 8 esioppilasta. Peurankellojen ryhmän esioppilaat toimivat omana ryhmänään esiopetusaikoina ja esiopetusajan ulkopuolella toiminta toteutuu yhdessä muun ryhmän lasten kanssa.

3–5-vuotiaiden toiminnan tavoitteena on luoda sellainen arki, joka tukee heidän kehitystään ja motivoi harjoittelemaan iänmukaisia taitoja. Toiminnan mukaan lapsiryhmää jaetaan joustavasti myös 3–4-vuotiaisiin ja ”viskareihin”, jolloin oppimisen kohteet jäsentyvät vielä tarkemmin tiettyyn ikäryhmään. Esimerkiksi liikunnan saralla eskarit ja viskarit osallistuvat yhteiseen toimintaan. Myös Metsämörri-toiminnassa pyrimme ottamaan huomioon, että eskarit ja viskarit pääsevät tekemään vaativampia tehtäviä, kun taas 3–4-vuotiaille on omalle ikäryhmälleen suunnattuja harjoitteita.

Leikki on lasten työtä. Se on tärkeä elementti, johon koko toimintamme pohjautuu. Tutustutaan ja opetellaan uusia asioita leikin kautta. Eri ikäisillä lapsilla tämä voi toteutua eri tavoin. Isompien kanssa voi opeteltavia aiheita pohjustaa keskustellen ja sen jälkeen kokeilla käytännössä. Pienempien kanssa on ensin hyvä tutustua aiheeseen laulujen, tarinoiden, videoiden kautta, jolloin hyviä keskusteluja ja pohdintaa tulee usein lopuksi. Parhaimmillaan opeteltavien teemojen kautta jalostuu uusia leikkejä tai kokonaisia leikkiympäristöjä.

Syyskausi on alkanut tutustumalla uuteen ryhmäkokonaisuuteen. Tietoa jaamme paljon sanallisesti ja kokeilemme asioita käytännössä tavoitteenamme mahdollisimman sujuva päiväkotiarki lapsille. Esioppilaiden toiminta on käynnistynyt omalla tahollaan ja 3–5-vuotiaat ovat viime kaudelta tutun ryhmän voimin päässeet

aloittelemaan syksyä iloisesti tutuissa tiloissa. Olemme tutustuneet leikkiympäristöihin ja palauttelemme mieliin ryhmässä leikkimisen taitoja.

Leikki- ja kaveritaitojen harjoittelu toteutuu pienissä ryhmissä. Leikkitilanteissa leikinvalintataulut auttavat lapsia hahmottamaan, mitä leikkejä on tarjolla ja kasvattaja sanoittaa, mikä on sopiva määrä leikkijöitä yhdessä leikissä. Kasvattajien havainnoiva ja läsnä oleva työote leikkitilanteissa rauhoittavat lapsiakin asettumaan yhden leikin äärelle ja opettelemaan tärkeitä taitoja: jakamista, vuorottelua, yhteisten sääntöjen sopimista. Aamuisin ja iltapäivisin leikkihetkillä ovat kaikki ryhmän lapset, joten pienemmille tulee luontevaa mallioppimista eskarilaisten ollessa mukana leikkimässä. Erilaisten leikkihetkien lisäksi päiväkotipäivän aikana (kokopäiväpedagogiikka) toistuvissa tilanteissa lapset harjoittelevat sosiaalisia taitoja: kuinka toimin ryhmässä, rakennan minuuttani ja otan toiset ihmiset huomioon.

Luonto kulkee olennaisena osana ryhmämme toiminnassa läpi toimintakauden. Päiväkodin lähiympäristö tarjoaa ihanteelliset olosuhteet luonnon ja vuodenaikojen tarkasteluun. Retket lähimetsiin, pururadalle sekä laavun ja kuntoportaiden äärelle kuuluvat jokaisen kuukauden suunnitelmaan. Aiemmilta kausilta tuttu Metsämörri toimii lapsille tuttuna luontokasvattajana.

Musiikki ja laulut säestävät arkeamme päivittäin. Nopeasti löytyy laulupussi käsiin, jos joku lapsista ilmaisee halunsa laululeikeille. Erilaisiin soittimiin ja ääniin tutustumme vuoden mittaan. Lisäksi opettelemme käyttämään omaa kehoa soittimena.

Liikunnan näkökulmasta päiväkodin piha, pallokaukalo sekä Tikkalan koulun liikuntasali ovat aktiivisessa käytössä. Koemme tärkeänä opettaa lapsille, että liikunta ei aina ole vain kovaa vauhtia juoksemista vaan oman kehon liikkuvuutta voi hyödyntää monella tapaa. Pyrimme panostamaan myös ulkoiluhetkiin, että lapset saisivat monipuolista aktivointia ja ideoita liikkumiseen yhdessä aikuisten kanssa.

Lapsilähtöisyys on yksi toimintamme kulmakivi. Esioppilaat järjestävät joka kuukausi oman kokouksen, jossa lapset saavat esittää toiveita toiminnalle ja antaa palautetta. 3–5-vuotiailta kysellään aamupiireillä ja leikin lomassa säännöllisesti toiveita leikeistä ja touhuista. Arkea havainnoiden kasvattajat poimivat myös ns. sanatonta palautetta, jonka perusteella on nähtävissä, mitkä leikit nousevat milloinkin suosioon.

Vuosisuunnitelmaamme on koottu kaikki toimintakauden pääideat ja viikkosuunnitelmiin suunnitellaan kahden viikon jaksoissa käytännön toteutus. Tavoitteenamme on antaa lasten kokeilla ja oppia omaan tahtiin, joten suunnitelmat laaditaan tarkoituksella väljemmin, ettei suorittaminen mene oppimisen edelle. Arjessa joustaminen ja suunnitelmien muuttaminen kuuluu olennaisena osana työnkuvaamme ja se onnistuu luontevasti avoimessa ja osaavassa tiimissä.

Positiivisesti Ryhmässä Oppiva Varhaiskasvatus eli Pro Vaka toimii työmme pohjana. Alkusyksyn ajan tutustumme ProVaka -teemoihin kertaamalla uusien ja tuttujen lasten kanssa teemat: laita tavarasi paikalleen, anna toiselle rauha toimia, liiku rauhallisesti, pidä turvaväli, pyydä apua kauniisti, auta toista. Muistukkeilla vahvistamme lapsen toivottua käyttäytymistä. Tällä hetkellä muistukkeina toimivat timantit, joita lapset saavat kiinnittää aihealueittain vaihtuvaan palkintoseinään. Kevään mittaan nostamme sellaisia teemoja uudelleen esiin, mitkä mielestämme arjessa tarvitsevat kertaamista. Kasvattajat pitävät tilastoa, että jokainen lapsi saa muistukkeen ja positiivista palautetta joka päivä. Leikimme lasten toivoman Provaka-palkintoleikin, kun palkintoseinä täyttyy timanteista. Tavoite on vähintään kerran viikossa.

Seikkailujen eskari

Valtakunnallisen esiopetussuunnitelman mukaan laaditun esiopetusmateriaalin (Otavan kustantama Seikkailujen eskari) kirja on jaksotettu kahdeksaan jaksoon. Jokaisessa jaksossa on oma teemansa, tarinoita sekä valmiita harjoitteita kaikista viidestä esiopetuksen oppimiskokonaisuudesta: kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni sekä kasvan ja kehityn.

Seikkailujen eskarin jaksojen sisällöt:

Syyskausi

1.jakso: Seikkailu alkaa

Tarinat: Eskarikutina, Metroriemua, Syysretki, Leikkiloki

sisällöt: ryhmäytyminen, yhteiset säännöt ja hyvät käytöstavat, tunnetaidot, luonnossa ja liikenteessä liikkuminen, kuvanlukutaito, sanoilla leikittely ja riimit

Matematiikka: Sijainti- ja suhdekäsitteet, muodot, numero-lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

2.jakso: Kiljujan mysteeri

Tarinat: Pelottava ääni, Eskarietsivät kiljujan jäljillä, Kaisaa jännittää, Sadonkorjuujuhlat

sisällöt: kirjaimet A, I, N, Tunnetaidot; jännitys, pelko ja suru, Syksy ja satokausi, terveellinen ravinto, kuvanlukutaito, riimit

Matematiikka: Vertailu ja kuvailu, numero-lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

3.jakso: Lumen lumoa

Tarinat: Topin ongelma, Lintujen luona, Raivarin kesytystä, Sää määrää pukeutumisen.

sisällöt: kirjaimet O, S ja U, luonnon valmistautuminen talveen, eläinten luokittelu, tunnetaidot; suuttumus ja sen hallinta, anteeksipyytäminen, talvipukeutuminen, tavutukseen tutustuminen

Matematiikka: Luokittelu ja sarjoittaminen/säännönmukaisuudet, numero-lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

4.jakso: Kierrätys on seikkailu

Tarinat: Rikkoutunut lelu, Tellervo Tuhinan tarina, Hiihtoretki, Kaisan talvikirje

sisällöt: kirjaimet L, E ja T, kierrätys, kestävä elämäntapa, talviliikunta, lähiympäristön historiaan tutustuminen, kirje, tavuttaminen

Matematiikka: Lukumäärien vertailu, mittaaminen, lautapelin teko, numero-lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

Kevätkausi

5.jakso: Uusia tuttavuuksia

Tarinat: Villiminkit valloillaan, Meitä on monenlaisia, Yllätysvieras, Uusi eskarilainen

sisällöt: kirjaimet M, Ä ja R, kiusaamisen tunnistaminen ja ehkäiseminen, rohkeus, veden eri olomuodot, lastenkirjallisuus, tavuttaminen, lause

Matematiikka: Aikakäsitteet; vuodenajat, kuukaudet, viikonpäivät, kello, Numerot: 1, 2 ja 3

6.jakso: Kutkuttavaa odotusta

Tarinat: Kilpailu, Hyvä Henrik!, Kaisan kevätkirje, Juhlasuunnitelmia.

sisällöt: kirjaimet K, Y ja P, hyvät ihmissuhteet, tunteet: häviäminen ja kateus, omat vahvuudet, roskaaminen, tavuttaminen, yhdyssanat

Matematiikka: Numerot: 4, 5, 6 ja 0, muodot, eurot ja kauppaleikki

7.jakso: Kevät tulee

Tarinat: Miten hieno päivä, Kaisan paluujuhla, Pöpöt kuriin, Luulo ei ole tieto.

sisällöt: kirjaimet: J, Ö ja V, kevään merkit, hygienia, mediataidot, yhdyssanat, sanojen pituuksien vertailu, lause

Matematiikka: Numerot: 7, 8 ja 9, Luku 10, mittaaminen, lukujonotaidot

8.jakso: Ystävyysseikkailu

Tarinat: Kaikki ystäviksi, Väärinymmärretyt minkit, Ystävyysvala, Tervetuloa kesä.

sisällöt: kirjaimet: H, D, G ja vierasperäiset kirjaimet, yhteiskunnallinen vaikuttaminen, yhteen hiileen puhaltaminen, itsearviointi, omien taitojen hyödyntäminen ryhmässä

Matematiikka: Lukujonotaidot, laskutoimitukset, kauppaleikki, numeromerkkien kertausta

Peurankellojen vuosikello 2025–2026

Joka kuukausi toteutuvat

- Talon yhteinen laulutuokio
- Eskarien lastenkokous
- 3–5-vuotiaiden leikkitoiveiden kyseleminen aamupiirillä tai muun toiminnan yhteydessä
- Leikkiympäristöjen kehittäminen ja muokkaaminen yhdessä lasten kanssa
- Metsämörriretki 1–2 krt /kk
- Viskarituokio 2 krt /kk (tehtäviä joka toinen viikko)
- Vuodenaikoihin liittyvät sadut, laulut, askartelut

Syyskausi: elokuu, syyskuu, lokakuu

- tutustuminen uuteen arkeen ja rutiineihin
- Suomen luonnon päivä 30.8. ja metsäretki
- ryhmän säännöt (eskarit tekevät konkreettiset, muut toteuttavat kuvien avulla)
- sadonkorjuuviikko (talon yhteiset touhut)
- luonnon ja eläinten valmistautuminen syksyyn: tarinat, askartelut, havainnointi
- isänpäiväaskartelut (isänpäivä lähestyy)
- vanhempainilta 8.10.
- liikunta: tutustumisleikit, sääntöleikit (kaukalon ja lähialueiden hyödyntäminen)
- soittimiin tutustuminen: marakassit, rytmimunat, rytmikapulat
- Aleksis Kiven päivä 10.10. (oman kirjan päivä)

- askartelut luonnonmateriaaleja hyödyntäen: lehtipainantaa yms.
- päävärit ja välivärit
- perusmuodot: kolmio, neliö, ympyrä
- kehonosat
- draaman keinot: varjoteatteri, pöytäteatteri
- pimeä vuodenaika, heijastinten askartelu
- Pro Vaka -toimintaohjeet tutuksi
- Pro Vaka teemat: liiku rauhallisesti, laita tavarasi paikalleen, anna toiselle rauha toimia

Talvikausi: marraskuu, joulukuu, tammikuu

- Lapsen oikeuksien viikko
- Draaman keinot: käsinuket
- itsenäisyyspäiväaskartelut
- liikunta: tasapaino, temppuradat, eri välineisiin tutustuminen
- soittimiin tutustuminen: kulkuset, triangeli, ksylofoni
- joulukalenteri: jokainen sai vuorollaan avata
- leivotaan pipareita
- joulujuhla (talon yhteinen tai osastojen omat)
- jouluiset sadut ja tarinat
- ulkoaktiviteetit: luistelu, mäenlasku, eskareilla hiihto/lumikenkäily
- lumen tutkiminen eri menetelmin
- Vertailu ja luokittelu
- Pro Vaka- teemat: auta toista, pidä turvaväli, pyydä apua kauniisti

Kevätkausi: helmikuu, maaliskuu, huhtikuu

- 112-päivä huomioidaan toiminnassa
- pääsiäisaskartelut
- liikunta: pallon käsittely eri menetelmin, hernepussit
- aistit: näkö, kuulo, haju, maku, tunto
- kaveritaidot, tunnetaidot
- ystävänpäiväaskartelut
- soittimiin tutustuminen: lyömäsoittimet (rummut, boomwhackers)
- ulkoaktiviteetit: luistelu, mäenlasku, eskareilla hiihto/lumikenkäily
- kevään merkit luonnossa
- kierrätysasiat
- maatilan eläimiin tutustuminen
- vierailu läheiselle navetalle
- Pro Vaka -teemojen kertausta ja tarvittaessa uudelleen esiin nostamista

touko, kesä, heinäkuu (kesäkausi)

- liikunta: ulkoleikit, kiipeily, naruhyppely
- äitienpäiväaskartelut
- vappujuhlat ja -askartelut
- soittimiin tutustuminen: keho- ja luontosoittimet
- vesileikit
- Pro Vaka -teemojen kertausta ja tarvittaessa uudelleen esiin nostamista

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatus-yksikkö / Ryhmä	Tikkalan Päiväkoti - Peurankellot
Toimintakausi	2025–2026

Henkilöstö

Kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, 2 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa sekä ryhmäavustaja.

Ryhmän kuvaus

Ryhmässä on 21 lasta, joista 7 esioppilasta.

Ryhmän tavoitteet

Varhaiskasvatuslain 3§ mukaiset kymmenen varhaiskasvatuksen tavoitetta ovat toimintamme perustana. Kirjaamme alle 3–4 yleisintä tavoitetta, jotka nousevat lasten yksilöllisissä vasukeskusteluissa esille. Tavoitteet toimivat samalla koko ryhmän tavoitteina ja niitä arvioimme koko toimintakauden ajan.

1.
2.
3.
4.

VARHAISKASVATUKSEN ARVOPERUSTA JA YLEISET TAVOITTEET

Mitkä ovat varhaiskasvatusyksikkömme varhaiskasvatuksen arvot? (pohjana valtakunnallinen/paikallinen VASU)

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lasten oikeudet
- Tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja perheiden moninaisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

- Lapsi kohdataan ja häntä arvostetaan yksilönä
- Aikuisen läsnäolo ja turva
- Lapsilähtöinen työote: lapsen toiveet ja mielipiteet otetaan huomioon (myös nonverbaaliset)
- Leikkitaitojen tukeminen: annetaan leikille aikaa arjessa
- Monipuolisen ravinnon tarjoaminen, ulkoilun ja liikunnan mahdollistaminen, lepohetken tarjoaminen kaikille
- Hygieniakasvatus ikätasoisesti

Laaja-alaisen osaamisen edistäminen * ajattelu ja oppiminen * kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu * itsestä huolehtiminen ja arjen taidot * monilukutaito * digitaalinen osaaminen * osallistuminen ja vaikuttaminen

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

- Lapselle annetaan mahdollisuus oppia uutta, kokeilla ja erehtyä turvallisessa ympäristössä
- Toimitaan ikä- ja taitotason mukaisesti
- Opetellaan hyviä käytöstapoja koko ryhmän voimin
- Harjoitellaan ottamaan muut ihmiset ja mielipiteet huomioon
- Arvostetaan lapsen tekemiä tuotoksia (askartelut ym.) ja annetaan positiivista palautetta
- Perinteet, perhejuhlat ja vakaumukset huomioidaan (laulut, leikit, tunnelmat, koristeet)
- Yhteiset pelisäännöt (päiväkodin ja ryhmän omat)
- Tunnekasvatus ja tunteiden tunnistamisen harjoittelu
- Hyödynnämme teknologiaa etsiessämme oppimis- ja toimintamateriaalia sekä toteuttaessamme tuokioita
- Huomioimme arjessamme lasten osallisuuden ja mahdollisuuden vaikuttaa toimintaan (käymme tiimipalavereissa läpi lasten esittämiä toiveita ja huomioimme ne toiminnan toteutuksessa)

Toimintakulttuuria ohjaavat periaatteet * Yhteisön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo * Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus * Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

- Päivittäinen varhaiskasvatus sisältää jatkuvaa toiminnan tarkastelua ja kehittämistä, johon osallistuu koko henkilökunta
- oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä lasten kanssa
- lasten ja perheiden kohtaaminen tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma osana toimintaa koko toimintakauden (sosiogrammit, läheisyyden kehät ym.) Kiusaaminen tunnistetaan ja siihen puututaan sekä suunnitelmallinen ennaltaehkäisevä toiminta lasten keskinäisiä vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia tukemalla. Tuetaan lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen kehittymistä.
- lasten kanssa yhdessä sovitut säännöt ja toimintatavat luovat turvallisuutta
- Kysymme vanhemmilta kausikohtaisesti, saako lapsi osallistua seurakunnan järjestämiin vakaumuksellisiin tapahtumiin
- Palautekyselyt lapsille ja vanhemmille säännöllisesti
- Lapsen yksilöllisten tuen tarpeiden huomiointi ja suunnittelu yhteistyössä huoltajien kanssa

VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMISENPERIAATTEET (tiimisopimus)

Yhteistyökäytännöt (ja -muodot) * huoltajien osallisuus * monialainen yhteistyö * ammatillinen vuorovaikutus (Mitä pidämme tärkeänä?)

Miten toteutamme arjessa?

- Yhteistyö huoltajien kanssa: päivittäiset keskustelut ja kuulumisten vaihto, vasu- ja arviointikeskustelut, yhteydenotto tarvittaessa. Huoltajien toiveiden kuuleminen vanhempainillassa. Viikkoviestit Daisyn kautta, tiedotusasiat myös tarvittaessa WhatsApp.

- Yhteistyötahoja: puhe- ja toimintaterapeutit, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, P-KKS, neuvola, seurakunta, kansalaisopisto yms.
- eskareilla Leops -keskustelut syksyllä
- 3–5-vuotiailla vasu-keskustelut syksyllä
- keväällä lasten yksilöllisten tavoitteiden arviointi
- Ammatillisen vuorovaikutuksen kannalta on tärkeää saada jakaa arjen kokemuksia ääneen päivittäin jonkun kanssa (tarvittaessa kirjata ylös ja käydä viimeistään tiimipalaverissa)

Lasten osallisuus * osallisuuden edistäminen, mahdollistaminen * osallisuuden kulttuurin luominen / vahvistaminen

Miten toteutamme arjessa?

Lapsella on mahdollisuus ja kokemus siitä, että hän pystyy vaikuttamaan toimintaan. Tavoitteena kiireettömät arkikeskustelut, jossa lapsi aidosti kuullaan ja ollaan läsnä. Lapsen vahvuuksien ja tuen tarpeiden huomiointi toimintaa suunnitellessa. Mallioppiminen kavereilta ja aikuisilta.

Pienryhmätoiminta * erilaiset pienryhmät, ryhmiin jakamisen periaatteet

Miten toteutamme arjessa?

Pienryhmissä aikuisella paremmin mahdollisuuksia huomioida lapsi ja hänen tarpeensa yksilöllisesti. Pienryhmätoimintaa toteutamme leikkitilanteissa: pienemmät ryhmät ja kaikkia tiloja hyödynnetään. Porrastamme siirtymätilanteita eli emme ota kaikkia lapsia kerrallaan pukemaan/riisumaan tms.

Varhaiskasvatukseen tulo- ja lähtötilanteet * lapsen / perheen huomioiminen haku- ja lähtötilanteessa * viestintä (huoltajille, ryhmän sisäinen) * huomioitavaa työjaossa

Miten toteutamme arjessa?

Tavoitteena tunne lapselle ja huoltajalle, että päivähoitoon on kiireetön, tervetullut ja turvallinen tulla.
Huoltajille yhteinen tiedotus Daisyn kautta
- Lapsikohtaiset viestit puhelimitse, viestein tai kasvotusten
- Lapsen tärkeät kuulumiset kulkevat työntekijältä toiselle (kuulumisten vaihto vanhemmille hakutilanteessa)
- Ryhmän sisäinen tiedonkulku viestivihkolla ja suullisesti
- Joustava työote arjessa

Perushoitotilanteet * ruokailut * päivälepo * pukeutuminen / riisuuntuminen * siisteyskasvatus (huomioitavaa työnjaossa)

Miten toteutamme arjessa?

Kaikki perushoitotilanteet ovat oppimistilanteita

- Ruokarauhan turvaaminen kaikille ruokailijoille
- Hyvien pöytätapojen opettelu (aikuiset näyttävät esimerkkiä, mallioppiminen)
- Lapset ottavat itse lounaalla ruoan lautaselle, aikuinen opastaa vieressä (hygienia-asiat huomioitu)
- Lapset raivaavat omat astiansa pois (tarvittaessa avustettuna)

- Kannustetaan maistelemaan kaikkea ja pohditaan jo ruoanottovaiheessa, minkä verran jaksaa syödä (ruokahävikki)
- Ruoka-aineallergioiden huomiointi
- Ruokailun päätteeksi jaetaan lapsille kotoa tuodut pastillit

Ennen päivälepoa katselemme kirjoja/leikitään rauhallisia leikkejä/rauhoitutaan tms. kasvattajan johdolla. 3–5-vuotiaiden lepohuoneessa oleva kasvattaja lukee tarinan ja valvoo lasten päivälepoa kokoaikaisesti, aikuinen vaihdetaan klo 13. Lapset saavat tulla levolta pois omatahtisesti ja klo 13.30 lepohuoneen ovet avataan ja loput herätellään. Lapsen oma unikaveri saa olla levolla mukana. Eskarien päivälepo on klo 11:30-12:30, kasvattaja lukee lyhyen tarinan ja valvoo eskarien lepohetken

Osallistamme lapsia keskusteluun säänmukaisesta vaatetuksesta. Opetellaan laittamaan vaatteet nätisti omille lokeroille ja antamaan vieruskaverille pukemis-/riisumisrauha. Kuvat ja tukiviittomat pukemisen tukena tarvittaessa. Aina kun mahdollista, pukemis- ja riisumistilanteiden porrastaminen

Huoltajia on ohjeistettu pesemään lapsensa kädet hoitoon tullessa ennen leikkeihin ryhtymistä. Tehostettu hygienia, kun ryhmän sisällä enemmän tauteja liikkeellä. Harjoittelemme vessakäyttäytymisen taitoja ikä- ja taitotason mukaisesti. Opettelemme siivoamaan lelut ja tavarat toiminnan jälkeen omille paikoilleen.

Pedagoginen dokumentointi ja suunnittelu * lasten dokumentointi (+luvat) * tiimisuunnittelu (aika, työntekijöiden vastuualueet) * lasten / huoltajien osallisuuden huomioiminen suunnittelussa (ryhmän toiminta, oppimisympäristö jne.)

Miten toteutamme arjessa?

- Lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista seurataan ja havainnot kirjataan vasuun/Leopsiin
- Daisyn sähköiset lupajärjestelmät
- Laitamme lasten töitä ja askarteluja näkyville ryhmän tiloihin

- Kerran viikossa tiimipalaveri (3–5-vuotiaiden tiimi tiistaisin ja eskaritiimi torstaisin) sekä talon palaveri
- Kirjataan jokaisesta lapsesta huomioita kuukauden aikana
- Toimintatuokioiden suunnittelusta ja materiaalien varaamisesta vastaa pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen opettaja ja toteuttamisesta koko tiimi

- Kyselemme lapsilta säännöllisesti toiveita toiminnalle
- Kysymme lapsilta palautetta ja keskustelemme toteutuneista tuokioista: mikä oli hauskinta jne.
- Palautekyselyt huoltajille kaksi kertaa vuodessa
- Vanhempainilta syksyisin

Leikki ja monipuoliset oppimisympäristöt * havainnointi * leikkiympäristö * leikkivälineet * lasten osallisuus * kasvattajanrooli

Miten toteutamme arjessa?

- Kasvattajan havainnoiva ja läsnäoleva työote leikkitilanteissa

- Leikkiympäristöjä vaihdellaan ja muutetaan säännöllisesti (lasten toiveita kuunnellaan ja heitä otetaan tarvittaessa mukaan uusien leikkiympäristöjen askartelussa)
- Yhteistyö pienten ryhmän kanssa
- Oman lelun päivä säännöllisesti

- Leikinvalintataulut auttavat lasta havainnoimaan, mitä leikkejä on tarjolla ja aikuinen valvoo leikkijöiden määrää leikissä (leikit pienissä ryhmissä)
- Lapsen mielikuvitukselle annetaan tilaa (leikin jalostuminen muuksi kuin alkuperäinen)
- Huomioidaan leikin merkitys oppimisen välineenä

VARHAISKASVATUKSEN OPPIMISEN ALUEET

Kielten rikas maailma * vuorovaikutustaidot * kielen ymmärtäminen ja tuottaminen * kielen käyttötaidot * kielellinen muisti ja sanavarasto * kielitietoisuus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

- Kirjat ja kirjallisuus mukana arjessa päivittäin: lukuhetket ennen päivälepoa, satuhetket säännöllisessä toiminnassa, kirjojen hyödyntäminen pedagogisessa toiminnassa sekä lasten omatoimisessa leikissä ja tutkimisessa
- Lorut, riimit ja eskareilla aakkoset sekä numerot päivittäin käytössä
- Aamupiireillä kuvat, viikonpäivät, laulut
- Lauletaan samoja lauluja useamman kerran, jotta ne jäävät lasten mieleen ja heidän on helppo osallistua lauluihin

Ilmaisun monet muodot * musiikillinen, kuvallinen, käsityöllinen, sanallinen ja kehollinen ilmaisu * kulttuuri * lasten osallisuus projekteissa (suunnittelu->toteutus->arviointi)

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

- Mahdollistetaan lapsen itseilmaisu monipuolisin keinoin
- Käytetään musiikkia paljon arjessa, myös rauhoittumisen/rentoutumisen välineenä
- Tutustutaan soittamiseen ja soittimiin (myös oma keho ja "luonnon soittimet")
- Juhlapyhien aiheet tulevat käsiteltyä monesti kädentaitojen ja teemojen avulla

Minä ja meidän yhteisömme * lapsen kehitysympäristöön tutustuminen ja sen moni- naisuuden ymmärtäminen (historia-nykyhetki-tulevaisuus) * tunnetaitojen harjoittelu * ryhmässä toimimisen taidot, demokratia * eettinen ajattelu * katsomuskasvatus * mediakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

- Kunnioitamme perheiden kasvatuskatsomuksen taustoja ja arvoja
- Houkuttelemme ja kannustamme lasta tutustumaan toimintaympäristöön sisällä ja ulkona sekä rohkaisemme valitsemaan uusia leikkejä ja leikkikavereita
- Harjoittelemme tunnistamaan ja hyväksymään erilaisia tunteita itsessä ja kavereissa esimerkiksi tunnekuvien ja toimintatuokioiden avulla
- Eettinen ajattelu osana toimintaa esim. jokaisen oikeudet ja luonnon kunnioitus (kytketään usein esim. Metsämörri-retkiin)

- Hyväksymme eri kulttuurien piirteet osana yhteiskuntaamme ja suhtaudumme niihin toimintamme suunnittelussa avoimesti (monikulttuuriset perheet ym.)
- Pro Vaka -toimintamalli tiiviinä ja ohjaavana osana arkeamme

- Videoiden, ohjelmien ja sovellusten käyttäminen osana oppimisaiheita
- Hyvät tavat, kauniit sanat ja toisen auttamisen taidot
- Käymme arjessa läpi yhteisiä toiminnan sääntöjä (kaveritaidot ym.)
- Käymme läpi erilaisia yksilöön ja yhteisöön liittyviä käsitteitä, kuten perhe, ryhmä, minä ja muut
- Huomioimme perinteet ja juhlat
- Johdonmukainen puuttuminen lapsen kokemiin kiusaamistilanteisiin: lapsen huolen huomaaminen, tilanteiden läpikäyminen perheiden kanssa ja kaikkien osapuolten kuuleminen

Tutkin ja toimin lähiympäristössäni * varhaiskasvatuksen / perheiden lähiympäristöön tutustuminen * ympäristökasvatus * matemaattinen ajattelu * teknologiakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

- Säännölliset metsä-/kävelyretket - Säännölliset metsäretket (myös Metsämörri-) vähintään joka toinen viikko
- Lähiympäristön hyödyntäminen kaikessa monipuolisuudessaan: pururata, lähimetsät, pallokaukalo yms.
- Luontokasvatus ja kestävä kehitys osana arjen pedagogiikkaa: luonnonmateriaalien hyödyntäminen, kierrätys ja lajittelu
- Matemaattinen ajattelu kytketty jokapäiväiseen toimintaan: aamupiirillä lasketaan lapset, arjen eri tilanteissa havainnoimaan ympäristöä (laskeminen, vertailu, sijainti-käsitteet) Eskareille MAVALKA -seuranta sekä Boehm-käsitetesti.
- Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnämme käyttämällä lapsille sopivia sovelluksia (opettelemme etsimään tietoa)
- Pelataan lautapelejä, tehdään palapelejä, rakennetaan palikoilla ja legoilla (muodot, sijainnit, suunnat)

Kasvan, liikun ja kehityn * lasten terveys- ja turvallisuusosaamisen kehittäminen * kestävä elämäntapa (ruoka-, kulutus- ja puhtaustottumukset) * liikkuminen / liikunta

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

- Kytkemme toimintamme vuodenaikoihin
- Lähiympäristön hyödyntäminen (lähimetsä, urheilukenttä, pururata, peliareena)
- Liikuntasalin ja päiväkodin tilojen hyödyntäminen liikuntamahdollisuuksiin
- Päiväkodin pihalla käytämme ahkerasti liikuntavälineitä sekä piha-alueen kiikkuja ja kiipeilytelineitä
- Opettelemme ryhmässä liikkumista, oman vuoron odottamista, sääntöjen kuuntelemista ja ohjeiden noudattamista (värit, suunnat, sijainnit, vauhti) ja joukkuepeleissä yhteistoiminta
- Harjoittelemme kehonhallintaa, itsensä ja tilan hahmottamista liikuntatuokioilla ja vapaassa toiminnassa
- Talvella hiihdämme ja luistelemme säiden mukaan.
- Eskareiden uimahallikäynnit syksyllä 2 kertaa ja keväällä 2 kertaa.
- Usein yhdessä tekeminen innostaa toimintaan, mutta jokainen lapsi osallistuu yksilöllisesti toimintaan
- Yksilökohtaisesti päiväkuivaksi oppiminen sekä vessakäynnillä pyyhkimisen harjoittelu

- Hygieniasta huolehtiminen ja keskusteleminen terveyteen liittyvistä asioista: likaisten vaatteiden vaihtaminen puhtaisiin, käsihygienia ym.
- Terveellisen ravinnon tarjoaminen, siitä kertominen ja maistamiseen kannustaminen osana päivittäistä arkea

ESIOPETUSRYHMÄSSÄ TOTEUTUVAT OPETUSJÄRJESTELYT JA TUKIMUODOT

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt * pedagogiset järjestelyt * rakenteelliset järjestelyt

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

- Säännöllinen päivärytmi
- Kuvatuki käytössä arjen toiminnoissa
- Johdonmukaiset ja monipuoliset oppimista tukevat työtavat
- Opetuksen ja toiminnan eriyttäminen lapselle sopivaksi
- Istumajärjestys ja lapsella oma nimetty paikka toimintahetkillä.
- Monipuolinen tilojen käyttö
- Pieni ryhmäkoko

Ryhmäkohtaiset tukimuodot * opettajan antama yleinen tukiopetus * opettajan antama opetuskielen tukiopetus * erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

- Joustavat ryhmittelyt

- Tukiopetus kohdentuu oppimiskokonaisuuksiin ryhmän tarpeet huomioiden
- Käytetään selkeää kieltä lasten ohjaamisessa
- Eriyttävien opetusmenetelmien käyttö
- Toimintaa eriytetään lasten taidot ja tarpeet huomioiden.
- varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa toteutettava yhteisopettajuus
- varhaiskasvatuksen erityisopettaja ryhmässä 1 krt/viikko
-Varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatio
-Varhaiskasvatuksen erityisopettajan opetus tarvittaessa pienemmälle ryhmälle

HIIRENHÄNNÄT

Ryhmän kuvaus

Toimintasuunnitelma on suuntaa antava ja muutokset ovat mahdollisia. Toimintaamme muovaa huoltajien toiveet, lasten vasuista nousseet tavoitteet sekä lasten mielenkiinnon kohteet ja tarpeet. Suunnitelmassa on tarkoituksella väljyyttä, että voimme muuttaa toimintaamme edellä mainituista syistä. Ryhmäytyminen ja

päiväkotiarkeen lomien jälkeen totuttelu vie oman aikansa. Viikoittain toteutamme ohjattua liikuntaa sisällä tai ulkona sekä lauluhetkiä, askartelemme sekä piirrämme ja maalaamme ikätasoisesti. Joka päivä loruillaan ja satuillaan, katsellaan kuvia ja luetaan kirjoja. Toiminnalliset satuhetket sekä satuhieronnat tulevat olemaan osa toimintaamme. Synttärisankarille suunniteltiin tehtäväksi satuhieronta. Musiikki-, liikunta- ja taidetoiminnot kulkevat käsikädessä eri vuodenaikojen ja teemojen mukaan. Nostamme joka kuukausi toiminnassa esille teemasoittimen. Perusleikkejä ja rakenteluita otamme vaihtelevasti toimintaan mukaan Metsämörri- toiminta ja metsä ympäristönä tulevat liittymään vahvasti toimintaamme uuden tiimijäsenen myötä, suunnitellusti joka toinen viikko. Otamme myös luontoliven seurantaan. ProVaka kulkee meillä arjessa yhtenä työkaluna ja kaikista onnistumisista annetaan positiivista palautetta. Pitkin vuotta muistutellaan jo opittuja taitoja ja palataan uudestaan asian opetteluun tarpeen mukaan. Harjoitellaan pieniä työtehtäviä (lelujen pesu kuukausittain) ja omatoimisuustaitoja (hedelmien kuorinta). Toiminnan suunnittelussa noudatetaan myös varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelmaa, sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus- suunnitelmaa. Talviliikuntaa toteutamme mahdollisuuksien mukaan.

Hiirenhäntien päiväohjelma:

7:30–8	Leikkiä/muuta ohjattua toimintaa (palapelit)
8:00- 8:30	Aamupala. Samalla keskustelemme tulevan päivän toiminnasta ja ketä tiimin jäseniä on paikalla, ja kuka lapsista haetaan milloinkin.
9:30	Ulkoilu
10:30	Lounas
11:15- 12:00	WC-toiminnot, joihin yhdistetään kuvien katselua ja loruttelua.
12:00	Päivälepo
14:00	Välipala
14:30	Ohjattua leikkiä, WC-toiminnot
15:30	Ulkoilu

Hiirenhäntien vuosikello 2025–2026

ELOKUU

- Ryhmäytyminen, tutustuminen toisiimme
- PRO VAKA- muistuttelua mieliin
- Päiväjärjestyksen harjoitteleminen
- Painantaa ruokatarvikkeilla (peruna tms.)
- Metsämörri- toiminnan käynnistäminen, kuvan otto (isänpäiväkorttia varten)

- Kaukalossa liikunnallista toimintaa
- Kuukauden teemasoitin: rytmimunat

SYYSKUU

- Metsämörri- toiminta 2 x kk
- Väri-teema, ruska- aika. Maalataan syksyn väreillä ja tehdään repimistyö
- Syksyn ruskalehdistä mobile tms. koriste
- Yksilöllisten perusliikunta- ja kehonhallintataitojen opettelu koulun salissa
- Syksyinen pöytäteatteri
- PROVAKA: Pukemisen harjoittelu
- Kuukauden teemasoitin: kapulat

LOKAKUU

- Kansainvälisyysviikko 43
- PRO VAKA: kaveritaidot
- Toiminnallinen satu
- Oman kirjan viikko
- Askarrellaan oma kirjanmerkki
- Halloween- teema, ryhmässämme pukeutuminen väriteemalla jokainen haluamaansa väriin
- Kuukauden teemasoitin: rytmimuna
- Eläinten viikko 41. Materiaali tilattu SEY:n sivuilta.
- Sadonkorjuuviikko 41. Koko talon yhteinen tuokio (sadonkorjuuteema)
- Vanhempainilta 8.10.

MARRASKUU

- PROVAKA: oman vuoron odotus
- Liikuntaleikkeinä hypyt ja pomput
- Säähavaintoja: joko pakastaa – mahdolliset lumileikit
- Lapsen oikeuksien päivän huomiointi
- Muovaillaan
- Huomioidaan isänpäivä
- Kuukauden teemasoitin: sadetikku

JOULUKUU

- PROVAKA: Liiku hiljaa sisätiloissa
- Jouluisen ympäristön luominen ryhmään
- Toiminnallinen satu
- Pikkujouluteemalla leipominen
- Jouluiset laulut, lorut ja musiikki
- Toiminnallinen joulujuhla?
- Kuukauden teemasoitin (kulkuset)

TAMMIKUU

- PROVAKA: Laita tavarat paikalleen
- Jutellaan joulun ja uudenvuoden tapahtumista
- Oman lelun viikko, joululahja-”esittely”
- Eri materiaaleihin tutustuminen; kova- pehmeä, ohut- paksu …
- Pihabongaus- viikko, lintubingo
- Sulatetaan lunta: mitä siitä löytyy?
- Nalle-päivä/viikko (19.1.Heikin-päivä, jolloin vanhan kansan mukaan ”karhu kääntää kylkeä talvipesässä”)
- Kuukauden teemasoitin: ksylofoni

HELMIKUU

- PROVAKA: Auta toisia
- Huomioidaan ystävänpäivä
- Kalevalanpäivänä lorutellaan ja lauletaan vanhoja loruja ja lauluja
- Tunteet, tunnekortit, tunnesatu
- Kuukauden teemasoitin: rummut
- Tehdään omat pikku rummut säilykepurkeista

MAALISKUU

- Liikunnalliset lumileikit
- Säähavaintoja: Kevään merkkejä näkyvissä
- PRO VAKA: Anna toisille työrauha
- Eläinten pesäntekoasiat

- Kuun loppupuolella pääsiäisen huomioiminen
- Kuukauden teemasoitin: soitetaan orkesterina

HUHTIKUU

- PROVAKA: Muista turvaväli
- Vappusoittimen teko
- Tulevan äitienpäivän huomiointi
- Metsän eläimet: hirvi, jänis, kettu, karhu
- Säähavaintoja: Aurinko, lämpö, tuuli
- Majaleikit sisällä tai ulkona
- Vappunaamiaiset, roolivaatepäivä
- Kuukauden teemasoitin: tehdään vappusoitin

TOUKOKUU

- Suomen lasten retkipäivä
- PRO VAKA: Kaveritaidot
- Säähavaintoja: kesän tulo, muuttolinnut
- Toiminnallinen kevätjuhla
- Äitienpäivä
- Oman ulkolelun viikko
- Toimintakauden päättäjäiset omassa ryhmässä

KESÄKUU

- PRO VAKA ulkona
- Ötököiden tutkiminen
- Vesileikit
- Koko talon yhteinen juhannus” juhla”

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatus-yksikkö / Ryhmä	Tikkalan Päiväkoti - Hiirenhännät
Toimintakausi	2025–2026

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Ryhmän kuvaus

0–3-vuotiaiden ryhmässä tällä hetkellä 10 lasta.

Ryhmän tavoitteet

Toimintaamme ohjaa varhaiskasvatuslain 3§ tavoitteet, jotka löytyvät Tohmajärven varhaiskasvatussuunnitelmasta. Lisäksi toimintaamme ohjaa huoltajien kanssa yhdessä laaditut lapsen yksilölliset tavoitteet. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmista kootut tavoitteet (joita päivitämme tänne uusien keskustelujen jälkeen):

-lapsen luottamuksen vahvistaminen
-lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen ja omatoimisuuden tukeminen
-lapsi oppii pitämään tarvittaessa omia puoliaan
-lapsi toimii ikätasoisesti

Toimintakauden 2025–2026 VASUJEN TAVOITTEET:

- Käsienpesun sujuminen itsenäisemmin
- Puheenkehityksen tukeminen
- Pukemis- ja riisumistilanteissa lapsen omatoimisuuden lisääntyminen
- Kaveritaidoissa tukeminen ja ristiriitatilanteissa ohjeistaminen sekä niiden sopiminen, pienryhmätoiminta
- Oppiminen sietämään eri tunnetiloja ja pieniä pettymyksiä rakentavasti
- Saamaan siirtymätilanteet sujuviksi porrastamalla lapsimäärää
- Monipuolisesti ruokailemaan ja maistelemaan ruokailuvälineitä käyttäen, oppiminen rauhoittumaan ruokailuhetkeen
- Turvallisuuden tunteen vahvistaminen

VARHAISKASVATUKSEN ARVOPERUSTA JA YLEISET TAVOITTEET

Mitkä ovat varhaiskasvatusyksikkömme varhaiskasvatuksen arvot? (pohjana valtakunnallinen/paikallinen VASU)

Lapsuuden itseisarvo, ihmisenä kasvaminen, lapsen oikeudet, yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

sekä terveellinen ja kestävä elämäntapa.

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Toimintamme on lapsikeskeistä ja lapset ensin. Jokainen lapsi on tärkeä ja hyväksymme hänet sellaisena kuin hän on. Toimintamme on monipuolista, ikätasolle sopivaa ja lapsen kokonaisvaltaista kehitystä tukevaa, johon osallistumisen mahdollistamme jokaiselle lapselle esim. pienryhmätoiminnalla. Lapsen perustarpeista huolehditaan ja perushoitotilanteet ovat kiireettömiä. Kasvattajat ovat lapsen lähellä sekä fyysisesti lapsen tasolla ja toiminnassa kokoaikaisesti läsnä.

Huomioimme lasta myönteisesti ja empaattisesti sekä luomme välillemme turvallisen vuorovaikutussuhteen.

Tulkitsemme lapsen tarpeita arjessa ja vastaamme niihin ripeästi. Jokaista lasta kuunnellaan, hänen kanssaan keskustellaan ja mahdollistetaan kuulluksi tuleminen. Jokaista lasta kannustetaan ilmaisemaan itseään.
Kaikkia lapsia kohdellaan samanarvoisesti ja kunnioittavasti. Huomioimme lapsen tuentarpeet ja erityistarpeet. Ymmärretään ja opetellaan hyväksymään erilaisuutta. Ohjaamme positiivisen palautteen avulla lasta kaikissa päivän tilanteissa sekä ehkäisemme varhaisessa vaiheessa kiusaamista.

Laaja-alaisen osaamisen edistäminen * ajattelu ja oppiminen * kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu * itsestä huolehtiminen ja arjen taidot * monilukutaito * digitaalinen osaaminen * osallistuminen ja vaikuttaminen

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Toimintaamme ohjaa ajatus, että lapset oppivat parhaiten vuorovaikutuksessa muiden lasten ja aikuisten kanssa, leikkipedagogiikka (Hannelandia). Toimintavuoteemme vaikuttavat vuodenkulkuun kuuluvat juhlat ja tapahtumat. Ohjaamme lapsia hyväksymään erilaisuutta esim. jokainen ihminen on arvokas omana itsenään, huomioidaan kulttuurieroavaisuudet. Lapsia ohjataan positiivisen ja myönteisen palautteen kautta (Provaka). Tuetaan lasten uteliaisuutta kokeilemaan, toimimaan sinnikkäästi sekä kohtaamaan sekä onnistumisia että epäonnistumisia. Ryhmämme lapsia kannustetaan omatoimisuuteen ja harjoittelemme aikuisen tuella arjen eri tilanteista suoriutumista. Lasta kehotetaan pyytämään apua tarvittaessa. Lapsia rohkaistaan ja tuetaan ilmaisemaan mielipiteitään. Jokainen lapsi ryhmässämme on tärkeä ja jokaisella on oikeus tulla kuulluksi sekä huomioiduksi.

Toimintakulttuuria ohjaavat periaatteet * Yhteisön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo * Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus * Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Turvallisen ilmapiirin luomme pitämällä lasta sylissä, olemalla empaattisia ja lapsen saatavilla sekä vastaamalla lapsen tarpeisiin ripeästi. Olemme kasvattajina johdonmukaisia ja toimimme yhtenäisesti yhdessä sovittujen sääntöjen mukaan.

Ohjaamme positiivisen palautteen avulla lasta kaikissa päivän tilanteissa sekä ehkäisemme varhaisessa vaiheessa kiusaamista.

Teemme ryhmien välistä yhteistyötä. Autetaan toisiamme tiimissä ja naapuriryhmissä.

Kysymme vanhemmilta kausikohtaisesti lapsen osallisuuden vakaumuksellisiin tapahtumiin.

Perheiden kohtaaminen tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Usein perhe ottaa varhaiskasvatuksen ensiaskeleet juuri pienten ryhmässä. On tärkeää neuvoa, tukea, opastaa sekä rakentaa välillemme avoin ja luottavainen vuorovaikutus. Ennen hoidon aloittamista perhe voi käydä tutustumassa ryhmäämme. Myös lapsen siirtyessä toiseen ryhmään toivomme tutustumiskäyntejä.

Huolehdimme tietosuojasta ja vaitiolovelvollisuudesta.

VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMISENPERIAATTEET (tiimisopimus)

Yhteistyökäytännöt (ja -muodot) * huoltajien osallisuus * monialainen yhteistyö * ammatillinen vuorovaikutus (Mitä pidämme tärkeänä?)

Miten toteutamme arjessa?

Huoltajat ovat tärkein yhteistyökumppanimme. Päivittäin vaihdamme lapsen ja perheen kuulumiset hoitoon tullessa sekä lapsen hoitopäivän kuulumiset hakutilanteissa. Huoltajia tuetaan ja ohjataan tarvittaessa heidän kasvatustehtävässään sekä varhaisessa vaiheessa reagoidaan huolta herättäviin asioihin. Ryhmämme asioista lähetämme perheille tiedotteita Daisy- ja tekstiviestien avulla. Lisäksi käymme huoltajien kanssa vuosittain varhaiskasvatussuunnitelma- ja arviointikeskustelut. Myös vanhempainillat, joulu -sekä kevätjuhlat ovat mukavia yhteisiä tapaamisia arjen keskellä.

Huoltajien osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa pyrimme vahvistamaan palautekyselyiden avulla. Lisäksi päiväkodin ja kodin välillä kulkee lapsen oma vihko, johon kootaan hoidosta toimintakauden tapahtumia/lapsen touhuja tekstein sekä kuvin ja johon huoltajat voivat kirjoittaa arjen kuulumisia ja ideoita toimintaan.

Monialaisia yhteistyötahoja ovat mm. neuvola, hyvinvointineuvola, ev.lut. seurakunta sekä kunnan omista toimijoista tärkeimpinä kulttuuritoimi ja kirjasto.

Lasten osallisuus * osallisuuden edistäminen, mahdollistaminen * osallisuuden kulttuurin luominen / vahvistaminen

Miten toteutamme arjessa?

Olemme läheisessä vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Asetumme fyysisesti lasten tasolle ja olemme lasten leikeissä ja touhuissa läsnä. Herkästi kuunnellen sekä huomioiden lasten ajattelua, kiinnostuksen kohteita ja haasteita.

Lapset otetaan mukaan päivän eri toimintoihin esim. hakemaan askartelutavaroita, viemään pyykkiä pesukoneeseen yms. Arjen eri tilanteissa lapset voivat valita ja päättää asioita esim. mitä haluaa leikkiä, kumpi paita laitetaan päälle, miten koristelen askartelun. Laitamme eri ikäkausien leikkivälineitä aktiivisesti esille sekä muokkaamme leikkiympäristöjä, jolloin lapsi kiinnostuu niistä. (Hannelandian oppeja leikkiympäristön soveltaen)

Emme suhtaudu asioihin liiallisella totisuudella, vaan uskaltaudumme heittäytymään tilanteisiin huumorilla. Vahvistetaan ja tuetaan kotona jo opittuja taitoja.

Pienryhmätoiminta * erilaiset pienryhmät, ryhmiin jakamisen periaatteet

Miten toteutamme arjessa?

Porrastamme siirtymätilanteet, jolla toivottavasti tuemme lasten oman toiminnan harjoittelua esim. pukemis- ja riisumistilanteissa.

Pienryhmiin jakamisen/porrastamisen taustalla vaikuttavia seikkoja ovat:

- ryhmän hallittavuus esim. pienimmät lapset eri ryhmissä
-minimoidaan lasten turha odottaminen esim. siirtymätilanteissa

-pienryhmätoiminnalla mahdollistamme lasten yksilöllisemmän huomioimisen ja rauhallisemman oppimisympäristön sekä pystymme myös paremmin havainnoimaan ja dokumentoimaan.
- Odotustilanteissa mahdollistetaan lapsille pieni, mielekäs tekeminen/tutkiminen (avainniput, mekaaniset lelut).

Varhaiskasvatukseen tulo- ja lähtötilanteet * lapsen / perheen huomioiminen haku- ja lähtötilanteessa * viestintä (huoltajille, ryhmän sisäinen) * huomioitavaa työjaossa

Miten toteutamme arjessa?

Tulo ja lähtötilanteissa kohtaamme vanhemmat yksityisyyttä kunnioittaen, vaihtaen arjen kuulumiset. Menemme aamuisin eteiseen lasta vastaan ja lähtötilanteessa kerromme huoltajalle, miten lapsen päivä on sujunut sekä mitä olemme puuhanneet. Lähtötilanteessa huoltaja voi halutessaan hakea ensin lapsen tavarat ja sitten vasta luovutamme lapsen. Jos lapsen hoitoon tulossa tai lähdössä on haasteita, sovimme yhdessä käytänteet, kuinka toimimme.

Viestintä: Uuden lapsen aloittaessa hoidon laitamme ensimmäisinä hoitopäivinä puhelimella viestiä, kuinka pienokaisen päivä sujuu hoidossa ja myös muulloinkin, jos on tarvetta, esim. jos aamulla on ollut hoitoon jäämisessä vaikeutta tai päivän aikana lapsi sairastuu. Viikko-ohjelmat teemme viikoksi kerrallaan ja ne löytyvät eteisen seinältä sekä sähköisenä Daisysta. Käytämme sähköisiä viestikanavia, mutta myös perinteisesti monisteita laitetaan kotiin ja eteisen seinille.

Perushoitotilanteet * ruokailut * päivälepo * pukeutuminen / riisuuntuminen * siisteyskasvatus (huomioitavaa työnjaossa)

Miten toteutamme arjessa?

Lapset saavat tutustua ruokaan kaikilla aisteillaan. Sormiruokailu on sallittua ja mahdollisimman monenlaisia ruokia opetellaan maistamaan, mutta lasta ei pakoteta. Aloitamme ruokailun salaatin maistelulla ja lämmintä ruokaa emme välttämättä sekoita vaan eri ruokalajit voidaan laittaa lautaselle erilleen, jotta niitä voidaan maistella yksitellen. Lapsille annetaan kaikki ruokailuun kuuluvat asiat yhtä aikaa eli lämmin ruoka, juoma ja leipä. Ruokailussa harjoitellaan kauniita ruokailutapoja esim. laittamaan sopiva määrä ruokaa suuhun, käytetään sanoja ole hyvä ja kiitos. Ruokapöydässä keskustellaan ruoasta esim. mitä ruokaa syömme, mitä värejä on lautasella, halutaanko lisää ruokaa, onko maha jo täynnä. Jokaisen ruokailun jälkeen lapsi saa kotoa tuodun Xylitol-pastillin. Huomioimme lasten ruoka-aineallergiat sekä pienten suolattoman ja sokerittoman ruokavalion.

Riittävä lepo järjestetään lapsentahtisesti, eli esim. lapsi voi tarvita aamupäivällä pienet unet jo ennen ruokaa ja toiset unet päivemmällä. Tällä hetkellä kaikki nukkuvat päivälevon yhdessä, jossa on kokoaikainen valvonta. Osalla lapsista on vielä tutti tai hän tarvitsee maitopullon. Halutessaan lapsella voi olla unikaveri. Kaikkien lasten luona käydään toivottamassa "kauniit päiväunet" ja peitellään, tarvittaessa silitellään. Päivälevolla lauletaan tuutulaulu, hyräillään ja joskus luetaan satu. Päivälevolta heräillään omaan tahtiin.

Pukemis- ja riisumistilanteisiin varataan riittävästi aikaa, jotta lapset voivat harjoitella näitä taitoja kiireettömästi. Lapset saavat tehdä mahdollisimman paljon itse ja heitä neuvotaan. Opetellaan pyytämään apua ja odottamaan omaa vuoroa.

Luonnollinen osa arkeamme on wc:ssä käyminen, johon vastaamme nopeasti (pyllyt pestään siis heti). Huolehdimme hyvästä hygieniasta ja aina ennen ruokaa, ruoan jälkeen ja wc-käyntien jälkeen pesemme kädet saippualla. Tarvittaessa vaihdamme puhtaita vaatteita.

Leikkiajan loppumisen merkkinä soitamme siivouskelloa ja näytämme kuvaa, jossa leikkivälineet laitetaan omiin laatikoihin.

Huomioidaan toiminnassamme, että perushoitotilanteet ovat lapselle sensitiivisiä, lämminhenkisiä, kiireettömiä ja yksilöllisiä vuorovaikutus- ja oppimistilanteita.

Pedagoginen dokumentointi ja suunnittelu * lasten dokumentointi (luvat) * tiimisuunnittelu (aika, työntekijöiden vastuualueet) * lasten / huoltajien osallisuuden huomioiminen suunnittelussa (ryhmän toiminta, oppimisympäristö jne.)

Miten toteutamme arjessa?

Toimintaamme dokumentoimme esim. kirjaamalla havaintojamme, valokuvaamalla, huoltajien palautekyselyillä.

Havainnoimme toimintaa ja lasten leikkiä päivittäin sekä keskustelemme huoltajien ja työntekijöiden kanssa havainnoistamme. Näiden perusteella arvioimme ja kehitämme toimintaa vastaamaan paremmin lasten kiinnostuksen kohteita, tarpeita sekä huoltajien toiveita.

Lapsen omassa varhaiskasvatussuunnitelmassa huoltajat voivat valita valokuvauksen sallimisen ja mihin tahoihin kuvia voimme laittaa. Jos hoitopäivän aikana joudumme antamaan lääkkeitä huoltaja täyttää lääkehoitolupapaperin sekä toimittaa lääkereseptin.

Huoltajien luvalla voimme tehdä monialaista yhteistyötä.

Ryhmän varhaiskasvatuksen opettajalla on varattu suunnitteluaika ryhmän toiminnan kehittämiseen.

Suunnittelemme, arvioimme ja kehitämme toimintaamme viikoittain oman ryhmämme tiimipalaverissa. Sovimme talon yhteisistä asioista viikoittain koko talon palavereissa. Myös muutaman kerran vuodessa kokoontuu Provaka -ryhmä sekä pidämme varhaiskasvatuksen henkilöstöpalavereita.

Leikki ja monipuoliset oppimisympäristöt * havainnointi * leikkiympäristö * leikkivälineet * lasten osallisuus * kasvattajanrooli

Miten toteutamme arjessa?

Ryhmässämme lasten leikki koostuu pääsääntöisesti ympäristön, asioiden ja esineiden tutkimisesta.

Leikkivälineet ovat lasten saatavilla, niitä on esillä sopiva määrä kerrallaan ja niitä vaihdellaan riittävän usein. Leikki- ja toimintavälineille on omat kuvitetut paikkansa ja välineistö on ikätasolle sopivaa.

Ryhmällemme voi varata mm. askarteluhuoneen ja päiväkodin käytävän kiipeily- ja liikuntatoimintaan. Käytämme ajoittain myös koulun liikuntasalia. Myös päiväkodin ulkoilualuetta käytämme aamupäivisin portaittain muiden ryhmien kanssa. Liikumme myös usein päiväkodin lähimetsissä, pururadalla ja liikuntakentällä.

Tuemme lapsia valitsemaan mieleisen leikin esim. antamalla vaihtoehtoja sekä tarttumalla lasten omiin leikkialoitteisiin. Olemme mukana lasten leikeissä roolimallina ja rikastutamme leikkiä esim. opastamalla.

Olemme leikeissä fyysisesti lasten tasolla ja lähellä. Kasvattajan tehtävä on mahdollistaa jokaiselle lapselle leikkirauha sekä opetella yhdessä leikkimistä.

Pienet lapset tarvitsevat paljon kasvattajaa vierelleen tueksi esim. löytämään sopivaa tekemistä, oppimaan tunteiden säätelyä, kaveritaitoja ja kauniita käytöstapoja.

VARHAISKASVATUKSEN OPPIMISEN ALUEET

Kielten rikas maailma * vuorovaikutustaidot * kielen ymmärtäminen ja tuottaminen * kielen käyttötaidot * kielellinen muisti ja sanavarasto * kielitietoisuus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Lapsen tuottamaan puheeseen reagoidaan, lasta kannustetaan käyttämään sanoja ja tuottamaan puhetta. Myös lapsen sanaton kommunikaatio huomioidaan ja siihen vastataan. Kasvattajan ja ryhmän muiden lasten tuottama puhe tukee lapsen puheenkehitystä. Sanallistamme toimintaa käyttäen rikasta, kuvailevaa, selkeää kieltä sekä toistamme lapsen puhetta.

Viikoittain pidämme luku- ja lorupiirit sekä loruttelut/laulelut perushoitotilanteissa.

Ilmaisun monet muodot * musiikillinen, kuvallinen, käsityöllinen, sanallinen ja kehollinen ilmaisu * kulttuuri * lasten osallisuus projekteissa (suunnittelu->toteutus->arviointi)

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Taidekasvatusta toteutamme suunnitellusti ja spontaanisti, moniaistisesti sekä erilaisin työtavoin ja monenlaisissa oppimisympäristöissä.

Musiikillinen ilmaisu:
-Laulamme ja loruilemme, soitamme soittimilla sekä kehonsoittimilla.
-Kuuntelemme monenlaista musiikkia ja liikumme musiikin mukaan.
-Ohjaamme laululeikeissä lasta osallistumaan esim. kasvattaja lapsen takana ohjaa lasta kädestä.
-Musiikki toimii myös rauhoittumisen välineenä.

Kuvallinen ilmaisu:
-Kuvallinen ilmaisu pitää sisällään erilaisia kuvan tekemisen tapoja kokeillen ja tutkien erilaisia välineitä ja materiaaleja käyttäen.
-Lasten kanssa katsellaan omia teoksia ja kiinnitetään huomiota mm. väreihin ja muotoihin.
Sanalliseen ja kehollisen ilmaisuun rohkaisemme jokaista lasta draaman, tanssin ja leikin keinoin.
Draaman välineinä käytämme mm. käsi- ja sorminukkeja, pehmoleluja, roolivaatteita.
-Päivän eri tilanteissa käytämme pehmoleluja ja käsinukkeja tuomaan arkeemme iloa, satua, yllätyksellisyyttä esim., kun lapsi ei halua pukea, voi käsinukkehahmon apu olla paikallaan.

Minä ja meidän yhteisömme * lapsen kehitysympäristöön tutustuminen ja sen moni- naisuuden ymmärtäminen (historia-nykyhetki-tulevaisuus) * tunnetaitojen harjoittelu * ryhmässä toimimisen taidot, demokratia * eettinen ajattelu * katsomuskasvatus * mediakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Valokuvaamme toimintaamme, jotta voimme valokuvien avulla palata menneeseen ja muistella mitä yksittäinen lapsi onkaan touhunnut tai mitä ryhmänä olemme yhdessä tehneet.

Lapset saavat näyttää kaikki tunteensa ja niitä sanoitetaan sanallisesti sekä apuna käytetään tunnekortteja. Kaikki lapset otetaan mukaan päivän eri toimintoihin ja leikkeihin mm. ketään ei jätetä ulkopuolelle. Kasvattajan tehtävänä on myös taata leikki- ja toimintarauha kaikille.

Ryhmässämme on yksinkertaiset säännöt: emme satuta toista, puhutaan kaverille kauniisti, liikumme sisällä kävellen, pidämme huolta leikkivälineistä, siivoamme tavarat paikoilleen. Harjoittelemme anteeksi pyytämisen ja- antamisen taitoja esim. kaveria voi silittää, jos on satuttanut. Myös keskustelemme asioista, mikä on oikein, mikä on väärin, mikä on totta, mikä on tarua. Päivän arjessa harjoittelemme toisen auttamisen taitoja.

Huoltajat voivat valita osallistuuko lapsi päivähoidon uskontokasvatukseen mm. joulu-, pääsiäiskirkkoon tai srk tilaisuuksiin. Kunnioitamme perheiden kasvatuskatsomuksen taustoja ja arvoja.

Tutkin ja toimin lähiympäristössäni * varhaiskasvatuksen / perheiden lähiympäristöön tutustuminen * ympäristökasvatus * matemaattinen ajattelu * teknologiakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Tikkalassa luonto on lähellä lapsia, joten lähdemme sinne mahdollisuuksien mukaan. Liikumme päiväkodin lähimetsissä, pururadalla ja liikuntakentällä sekä päiväkodin aidatulla piha-alueella tutkien ja nauttien luonnon ilmiöistä eri aistein. Käytännön kautta opettelemme luonnon arvostamista esim. keräämme luonnonmateriaaleja vain sen verran mitä tarvitsemme ja keräämme löytämämme roskat pois luonnosta. Askarteluissa käytetään luonnonmateriaaleja ja luonnon tapahtumia seurataan ympäri vuoden.

Kiinnitämme päivän tilanteissa huomiota ympäristössä ilmenevään matematiikkaan esim. montako lasta on tänään paikalla, montako korvaa sinulla on, montako palikkaa laatikossa. Matemaattisia ja geometrisiä taitoja harjoittelemme rakenteluleikein, askarteluin ja muovailuin. Sanoitamme lapselle eri käsitteitä esim. autot ovat vierekkäin, peräkkäin, jonossa. Luokittelemme esim. legoja värien mukaan eri laatikoihin. Vertailemme asioita esim. kenen kengät ovat isoimmat, pienimmät.

Seinille vaihdetaan erilaisia kuvia, joista tutkimme esim. löytyykö samanlainen asia, lasketaan lukumääriä ja keskustellaan mitä kuvissa tapahtuu.

Menneisyyttä ja tulevaisuutta käsittelemme lähinnä termeillä eilen, tänään ja huomenna.

Käytämme puhelinta ja tablettia, kuunnellen satuja, lauluja ja musiikkia rikastuttamaan toimintaamme esim. katsellen kuvia.

Paneudumme lasten mielenkiinnon kohteisiin herkällä korvalla.

Kasvan, liikun ja kehityn * lasten terveys- ja turvallisuusosaamisen kehittäminen * kestävä elämäntapa (ruoka-, kulutus- ja puhtaustottumukset) * liikkuminen / liikunta

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Lasten perustarpeista huolehtiminen ja terveellisiin elämäntapoihin kasvattaminen on tärkeimpiä tehtäviämme työssämme. Huolehdimme lasten riittävästä ruoan, levon ja liikunnan saannista sekä henkisestä hyvinvoinnista. Ruokailuissa kehotamme maistamaan, opettelemme kunnioittamaan ruuan valmistusta ja sen nauttimista sekä annostelemme ruuan sopivasti hävikin vähentämiseksi. Lasta ei pakoteta syömään eikä edes maistamaan, houkuttelemalla yritetään. Luontevaa keskustelua terveellisestä ruokavaliosta ruokailun yhteydessä.

Opettelemme siivoamaan toiminnan päätteeksi omat jäljet ja leikkiympäristö. Kiinnitetään huomiota henkilökohtaiseen hygieniaan mm. käsienpesulla ja likaisten vaatteiden vaihdolla tai kuinka yskitään oikein. Aikuisen esimerkki arjen toiminnoissa.

Liikuntakasvatusta toteutamme ohjatusti joka viikko sisällä tai ulkona. Salivuoro keskiviikkoaamuisin koulun jumppasalissa. Arkiliikunta osana hoitopäivää. Harjoittelemme paljon motorisia perusliikuntataitoja sekä kehontuntemusta- ja hallintaa. Innostumme lapsen omaehtoisista liikunta- aloitteista esim. kiipeily, omat temppuradat ja hyppely patjoilla. Otamme myös esille liikuntavälineitä lasten leikkeihin sekä laitamme usein musiikkia soimaan. Ulkoilemme sään salliessa, ihan pieniä emme vie todella huonoon ilmaan.

KEMIEN ESIOPETUS

Peipot ja Kirjosiepot

Ryhmän kuvaus

Toimintamme tavoitteet ja arvot pohjautuvat valtakunnallisen esiopetussuunnitelman perusteisiin sekä Tohmajärven kunnan esiopetussuunnitelmaan. Toimintamme pohjautuu myös Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuus ja tasa-arvo suunnitelmaan. Tänä vuonna kiinnitämme huomiota erityisesti

- lapsilähtöisyyteen: Huomioimme suunnittelussa lasten toiveita ja toteutamme niitä mahdollisuuksien mukaan. Järjestämme lapsen omalle leikille riittävästi aikaa.

-yhdenvertaisuuteen: Lasta arvostetaan omana itsenään, lapset kohdataan tasapuolisesti ja heitä kuunnellaan aidosti.

-kiireettömyyteen: Päivän aikana on paljon siirtymätilanteita. Pyrimme varaamaan siirtymiin riittävästi aikaa.

-turvallisuuteen: Sekä lapset että aikuiset sitoutuvat yhteisiin turvallisuutta edistäviin sääntöihin. Kiusaamiseen puututaan ja ristiriitatilanteita harjoitellaan ratkomaan keskustellen ja toista kunnioittavasti.

- terveellisiin elämäntapoihin: Ulkoilu pihalla ja lähiympäristössä, liikunnan lisääminen arkeen sekä riittävä ja monipuolinen ravinto.

Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnassa on sitouduttu ProVaka -menetelmään osana toimintakulttuuria. Pro-pedagogiikan lähtökohtana on selkeät yhteiset tavoitteet ja toimintaohjeet sekä lasten käyttäytymisen ohjaaminen positiivisen palautteen avulla.

Toiminnan suunnittelussa hyödynnämme myös Varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelmaa ja kiinnitämme toiminnassamme erityisesti huomiota monipuoliseen ja riittävään liikuntaan, positiivisen luontosuhteen rakentamiseen ja oppimiseen toiminnallisesti. Leikki ja tutkiva oppiminen ovat keskeisiä työtapoja. Olemme mahdollistaneet lapsille leikkitoiminnan esiopetusympäristöön järjestämällä tiloja uudestaan. Askartelujen ja kädentaitojen aiheet nousevat esiopetuksen jaksojen teemoista, vuodenaikojen vaihtelusta, juhlapäivien sisällöistä ja lasten kiinnostuksen kohteista.

Seikkailujen eskari

Kuntamme esiopetuksessa on käytössä Otavan kustantama Seikkailujen eskari materiaalipaketti, johon kuuluu opettajan opas, joka sisältää myös kopioitavaa materiaalia, tehtäväkirjan lapselle, kuvataulut ja cd-levy (lauluja) sekä kattavan digimateriaalin.

Esiopetusmateriaali on suunniteltu niin, että se noudattaa sisältöjen suhteen nykyistä valtakunnallista esiopetussuunnitelmaa. Kirja on jaksotettu kahdeksaan jaksoon. Jokaisessa jaksossa on oma teema, joka eheyttää jakson sisällöt yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Kaikissa jaksoissa on toimintavihjeitä ja valmiita harjoitteita kaikista viidestä esiopetuksen oppimiskokonaisuudesta. Materiaalia käytetään valitsemalla omalle ryhmälle sopivat tehtävät ja toiminnot.

Jokaisessa jaksossa on tarinoita, joissa samat hahmot seikkailevat. Tarinat kuunnellaan, niistä keskustellaan, niiden avulla tutkitaan sanojen merkitystä ja rikastutetaan sanavarastoa. Riimitellään, leikitellään sanoilla, kuunnellaan alkuäännettä, tutustutaan kirjaimiin. Esiopetuksessa harjoittelemme tunnistamaan ja kirjoittamaan suuraakkoset. Lasten mielenkiinnon mukaan opettelemme myös pienaakkosia.

Matematiikan taitojen harjaantuminen on osa Tutkin ja toimin ympäristössäni -opetuskokonaisuutta ja jokaisessa esiopetusmateriaalin jaksossa on tehtäviä ja toimintaideoita myös matemaattisten taitojen kehittämiseen.

Laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet – monilukutaito ja teknologiakasvatus – ovat läpäisevinä kaikissa oppimiskokonaisuuksissa.

Seikkailujen eskarin jaksojen sisällöt:

Syyskausi

1.jakso: Seikkailu alkaa

Tarinat: Eskarikutina, Metroriemua, Syysretki, Leikkiloki

sisällöt: ryhmäytyminen, yhteiset säännöt ja hyvät käytöstavat, tunnetaidot, luonnossa ja liikenteessä liikkuminen, kuvanlukutaito, sanoilla leikittely ja riimit

Matematiikka: Sijainti- ja suhdekäsitteet, muodot, numero-lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

2.jakso: Kiljujan mysteeri

Tarinat: Pelottava ääni, Eskarietsivät kiljujan jäljillä, Kaisaa jännittää, Sadonkorjuujuhlat

sisällöt: kirjaimet A, I , N, Tunnetaidot; jännitys, pelko ja suru, Syksy ja satokausi, terveellinen ravinto, kuvanlukutaito, riimit

Matematiikka: Vertailu ja kuvailu, numero-lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

3.jakso: Lumen lumoa

Tarinat: Topin ongelma, Lintujen luona, Raivarin kesytystä, Sää määrää pukeutumisen.

sisällöt: kirjaimet O, S ja U, luonnon valmistautuminen talveen, eläinten luokittelu, tunnetaidot; suuttumus ja sen hallinta, anteeksipyytäminen, talvipukeutuminen, tavutukseen tutustuminen

Matematiikka: Luokittelu ja sarjoittaminen/säännönmukaisuudet, numero-lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

4.jakso: Kierrätys on seikkailu

Tarinat: Rikkoutunut lelu, Tellervo Tuhinan tarina, Hiihtoretki, Kaisan talvikirje

sisällöt: kirjaimet L, E ja T, kierrätys, kestävä elämäntapa, talviliikunta, lähiympäristön historiaan tutustuminen, kirje, tavuttaminen

Matematiikka: Lukumäärien vertailu, mittaaminen, lautapelin teko, numero-lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

Kevätkausi

5.jakso: Uusia tuttavuuksia

Tarinat: Villiminkit valloillaan, Meitä on monenlaisia, Yllätysvieras, Uusi eskarilainen

sisällöt: kirjaimet M, Ä ja R, kiusaamisen tunnistaminen ja ehkäiseminen, rohkeus, veden eri olomuodot, lastenkirjallisuus, tavuttaminen, lause

Matematiikka: Aikakäsitteet; vuodenajat, kuukaudet, viikonpäivät, kello, Numerot: 1, 2 ja 3

6.jakso: Kutkuttavaa odotusta

Tarinat: Kilpailu, Hyvä Henrik!, Kaisan kevätkirje, Juhlasuunnitelmia.

sisällöt: kirjaimet K, Y ja P, hyvät ihmissuhteet, tunteet: häviäminen ja kateus, omat vahvuudet, roskaaminen, tavuttaminen, yhdyssanat

Matematiikka: Numerot: 4, 5, 6 ja 0, muodot, eurot ja kauppaleikki

7.jakso: Kevät tulee

Tarinat: Miten hieno päivä!, Kaisan paluujuhla, Pöpöt kuriin, Luulo ei ole tieto.

sisällöt: kirjaimet: J, Ö ja V, kevään merkit, hygienia, mediataidot, yhdyssanat, sanojen pituuksien vertailu, lause

Matematiikka: Numerot: 7, 8 ja 9, Luku 10, mittaaminen, lukujonotaidot

8.jakso: Ystävyysseikkailu

Tarinat: Kaikki ystäviksi!, Väärinymmärretyt minkit, Ystävyysvala, Tervetuloa kesä.

sisällöt: kirjaimet: H, D, G ja vierasperäiset kirjaimet, yhteiskunnallinen vaikuttaminen, yhteen hiileen puhaltaminen, itsearviointi, omien taitojen hyödyntäminen ryhmässä

Matematiikka: Lukujonotaidot, laskutoimitukset, kauppaleikki, numeromerkkien kertausta

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatus-yksikkö / Ryhmä	Kemien Esiopetus – Peipot ja Kirjosiepot
Toimintakausi	2025–2026

Henkilöstö

kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja 3 Varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa (yksi osa-aikainen)

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja esiopetusryhmissä tiistaisin

Ryhmän kuvaus

Kemien esiopetuksessa on 22 esioppilasta, Peippojen ryhmässä 11 ja Kirjosieppojen ryhmässä on 11. Viisi lasta osallistuu vain esiopetukseen ja 17 lasta on myös täydentävässä varhaiskasvatuksessa. Lasten hoitoajat vaihtelevat klo 6.30–17.00 välillä.

Ryhmän tavoitteet

- Olen kiva kaveri
- Otan toiset huomioon
- Annan työrauhan
- Raivaan omat jälkeni
- Huolehdin tavaroistani

VARHAISKASVATUKSEN ARVOPERUSTA JA YLEISET TAVOITTEET

Mitkä ovat varhaiskasvatusyksikkömme varhaiskasvatuksen arvot? (pohjana valtakunnallinen/paikallinen VASU)

- Lapsilähtöisyys: Otamme suunnittelussa huomioon lasten toiveet ja toteutamme niitä toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Vapaalle leikille riittävästi aikaa.
-Yhdenvertaisuus: Lasta arvostetaan omana itsenään, lapset kohdataan tasapuolisesti ja heitä kuunnellaan aidosti.
- Kiireettömyys: Päivän aikana paljon siirtymätilanteita, joihin pyrimme varaamaan riittävästi aikaa.
- Turvallisuus: Sekä lapset, että aikuiset sitoutuvat noudattamaan yhteisiä sääntöjä. Kiusaamiseen puututaan ja ristiriitatilanteita harjoitellaan ratkomaan keskustellen ja toista kunnioittaen.

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

-Toimintakauden alussa lapsilta kysellään toiveita toimintaan.
- Aamulla jokaisen lapsen ja huoltajan huomioiminen eskariin tullessa.

- Lapsille järjestetään aikaa vapaaseen leikkiin ja samalla harjoitellaan leikki- ja vuorovaikutustaitoja aikuisen ohjauksessa ja mallin avulla.
- Pro vaka- mukana arjessa. Lapsi saa muistukkeen, kun aikuinen huomaa lapsen onnistumisen harjoiteltavassa asiassa.
- Jokainen lapsi saa vuorollaan olla kyselemässä kalenterin.
-Yhteisiin sääntöihin sitoutuminen sekä lapsilla että aikuisilla.
- Kiusaamiseen puuttuminen.

Laaja-alaisen osaamisen edistäminen * ajattelu ja oppiminen * kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu * itsestä huolehtiminen ja arjen taidot * monilukutaito * digitaalinen osaaminen * osallistuminen ja vaikuttaminen

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Eskarin toiminta on suunniteltu niin, että laaja-alaisen oppimisen osa-alueet tulevat monipuolisesti hyödynnettyä.

Eskarissa harjoitellaan omatoimisuutta mm. pukeutumista, omista tavaroista huolehtimista, ruoan ottamista itse, omien jälkien raivaamista sekä vastuunottamista omasta toiminnasta.

Luodaan oppimisympäristöjä, jossa jokaisella lapsella on mahdollisuus oppia yksilöllisesti.

Opimme lasten kanssa vuorovaikutustaitoja leikkien avulla erilaisissa ryhmissä, osallistutaan koulun tapahtumiin mm. konsertit ja esitykset, lapset ovat vuorollaan kalenterin kyselijöitä, jossa samalla harjoitellaan ilmaisua ja rohkeutta esiintyä luokan edessä. Keskustellaan lasten kanssa heidän kiinnostuksensa kohteista ja huomioidaan niitä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Otetaan lapset aktiivisesti mukaan toiminnan arviointiin. Pro vaka aktiivisesti käytössä, annetaan muistukkeita, kun lapsi onnistuu harjoiteltavassa asiassa.

Tutustutaan lasten kanssa mediaan, mm. tablettien avulla sekä erilaisten opettavaisten ohjelmien kautta.

Toimintakulttuuria ohjaavat periaatteet * Yhteisön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo * Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus * Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Miten toteutuvat ja näkyvät arjessa?

Kaikki lapset ovat samanarvoisia ja yhdenvertaisia. Kunnioitamme jokaisen yksityisyyttä ja huomioimme lapset yksilöinä.

Tutustumme eri kulttuureihin mm. laulamme synttärilaulun suomeksi ja/tai englanniksi.

Kiinnitämme arjessa huomiota lasten hyvinvointiin, turvallisuuteen sekä kestävään elämäntapaan mm. monipuoliseen ravintoon, kannustamme ja rohkaisemme lapsia maistamaan eri ruokia, kierrätämme mm. paperit, pahvit ja sekajätteet sekä hyödynnämme askartelussa kestävän kehityksen periaatetta, tekemällä paljon kierrätysmateriaalista. Turvallisuutta lisää yhdessä sovitut säännöt, joita sitoudumme noudattamaan, sekä riittävä ja ammattitaitoinen henkilökunta.

VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMISENPERIAATTEET (tiimisopimus)

Yhteistyökäytännöt (ja -muodot) * huoltajien osallisuus * monialainen yhteistyö * ammatillinen vuorovaikutus (Mitä pidämme tärkeänä?)

Miten toteutamme arjessa?

- Vanhempainillassa kyseltiin vanhempien toiveista eskaritoimintaan.
-Wilman kautta vanhemmille viikkosuunnitelma ja viestiminen eskarista, tarvittaessa WA-viestillä tai tekstiviestillä.
- Maiju Lassilan koulun Facebook-ryhmä, jossa esillä kuukausittain eskarilaisten töitä.
-Päivittäiset kohtaamiset huoltajan kanssa lasta tuodessa ja hakiessa, avoin ja rehellinen tiedottaminen lapsen päivästä.
-Palautekyselyt vanhemmille muutaman kerran vuodessa.
-Leops-keskustelut
-Yhteistyökumppaneita mm. Veo, puhe- ja toimintaterapeutti, koulupsykologi, koulukuraattori, 0-2- solun henkilökunta, rehtorit, koulusihteeri, siivouksen ja ruokahuollon henkilöstö, kiinteistöhuolto, koulukuljetus, kirjasto ja seurakunta.
-Muistamme vaitiolovelvollisuuden ja huolehdimme tietosuoja-asiat.
-Avoimuutta, rehellisyyttä ja rohkeutta sekä toistemme tukemista myös vaikeissa asioista keskusteltaessa.
-Pedatiimit, pro-tiimi, opetiimit.

Lasten osallisuus * osallisuuden edistäminen, mahdollistaminen * osallisuuden kulttuurin luominen / vahvistaminen

Miten toteutamme arjessa?

Kuunnellaan ja havainnoidaan lapsia sekä ollaan läsnä lapselle. Lasten toiveita toteutetaan ja annetaan mahdollisuuksia tehdä valintoja sopivissa tilanteissa ja ikätaso huomioiden. Huomioidaan lapsen vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet. Tuetaan ryhmäytymistä ja harjoitellaan toimimista vaihtuvissa pienryhmissä.

Pienryhmätoiminta * erilaiset pienryhmät, ryhmiin jakamisen periaatteet

Miten toteutamme arjessa?

Pienryhmissä toimien oppimisympäristö on rauhallisempi, tilaa on enemmän ja ohjaaminen sekä havainnointi on helpompaa. Opitaan työskentelemään kaikkien kanssa. Jos pienryhmien aikataulutusta on mahdollista porrastaa, voidaan lasten odotteluaikaa ja turhautumista vähentää. Muodostamme päivän aikana erilaisia pienryhmiä, joihin jakaudumme toimintaan esim. välillä Kirjosieppoihin ja Peippoihin. Pienryhmiä jaetaan esim. taitotasojen ja lasten tuen tarpeiden mukaan.

Varhaiskasvatukseen tulo- ja lähtötilanteet * lapsen / perheen huomioiminen haku- ja lähtötilanteessa * viestintä (huoltajille, ryhmän sisäinen) * huomioitavaa työjaossa

Miten toteutamme arjessa?

Lämmin kohtaaminen ja kuulumisten vaihto tulo- ja lähtötilanteissa, kerrotaan lapsen päivästä rehellisesti ja sensitiivisesti. Iltavuorolaiselle tieto, jos on jotain tärkeää viestiä huoltajalle. Yhteydenotot ensisijaisesti soittamalla ja sähköisesti koulukyydeillä kulkevien lasten ja huoltajien kanssa. Huolehditaan riittävästä

tiedonkulusta. Tiimeissä ja ulkoilussa tiedonsiirtoa. Kyyditysten ohjauksessa ja valvonnassa sovittu työnjako, lastenhoitajat aamulla ja iltapäivällä hoitavat kyydityksissä kulkevat sekä kotiin lähtijät.

Perushoitotilanteet * ruokailut * päivälepo * pukeutuminen / riisuuntuminen * siisteyskasvatus (huomioitavaa työnjaossa)

Miten toteutamme arjessa?

Ruokalaan kuljetaan ryhmänä. Kädet pestään huolellisesti ruokalan käsienpesupisteellä. Harjoitellaan ottamaan ruokaa linjastosta itse ja arvioimaan, minkä verran jaksaa syödä (pieni hävikki!). Rohkaistaan maistelemaan kaikkea. Lapsi vie itse tarjottimen ja astiat astioiden palautuspisteelle. Harjoittelemme hyviä ruokailutapoja, aikuisten esimerkki tärkeää. Huomioimme huolellisesti ruoka-aine allergiat. Ruokailun päätteeksi xylitol-pastillit, kenellä niitä on. Ruokailun jälkeen eskarilaisilla lepo/satuhetki kirjan äärellä.

Pukemis- ja riisumistilanteissa kannustetaan omatoimisuuteen, mietitään yhdessä säähän sopivaa pukeutumista ja varataan pukeutumiseen riittävästi aikaa.

WC:ssä asioinnissa omatoimisuuteen kannustaminen. WC:hen menosta ilmoitus aikuiselle ja tarvittaessa avustus pyyhkimiseen samalla opastaen.

Pedagoginen dokumentointi ja suunnittelu * lasten dokumentointi (+luvat) * tiimisuunnittelu (aika, työntekijöiden vastuualueet) * lasten / huoltajien osallisuuden huomioiminen suunnittelussa (ryhmän toiminta, oppimisympäristö jne.)

Miten toteutamme arjessa?

Lasten kuvausluvat löytyy Daisystä. Kuvataan lasten toimintaa ja tuotoksia, laitetaan esille ryhmän seinälle sekä dokumentoidaan Maiju Lassilan koulun Facebook-ryhmään sekä kunnan Facebook-sivuille. Dokumentoidaan lasten henkilökohtaisia kuvia wa-viestillä. Havainnoidaan lapsia, kirjataan havaintoja toiminnan suunnittelun ja arviointikeskusteluiden pohjaksi.

Tiimipalaverit pidetään joka viikko ulkoiluaikaan niin, että Peippojen tiimissä, Kirjosieppojen aikuiset ovat lasten kanssa ja toisin päin. Opetiimi kerran viikossa. Lisäksi tiimipalaveri eskarittomina perjantaina, n. 3 viikon välein, jolloin aikaa keskustella mm. lapsista ja ryhmän yleisistä käytänteistä. Jaetaan vastuuta tiimijäsenten vahvuuksien mukaan, kokonaisvastuu ryhmän opettajalla. Pienryhmätoiminnassa koko henkilökunta osallistuu tuokion vetämiseen. Jokaisessa työvuorossa on omat sovitut vastuualueet; esim. aamu- ja välipalalle osallistuminen, ulkoilu, kyyditysten hoitaminen, ruokatilaukset.

Vanhempien kanssa keskustellaan toiveista ja tavoitteista eskarivuoteen. Palautekyselyt huoltajille: Palautetta toiminnasta, ideoita suunnitteluun.

Kysellään lapsilta toiveita ja ideoita, toteutetaan niitä mahdollisuuksien mukaan.

Leikki ja monipuoliset oppimisympäristöt * havainnointi * leikkiympäristö * leikkivälineet * lasten osallisuus * kasvattajanrooli

Miten toteutamme arjessa?

Kasvattaja havainnoi leikkiä ja ohjaa sitä tarvittaessa. Huolehtii leikkirauhasta ja sopivasta leikkiryhmän koosta. Leikkialueena oma luokka, aula sekä pömpeli sovittujen vuorojen mukaisesti. Ulkona oma ulkoilualue, metsäretkillä lähimetsä sekä lähiliikuntapaikat ja leikkipuisto. Leikkivälineitä vaihdellaan lasten toiveiden mukaan, aulaan ja pömpeliin voimme rakentaa erilaisia leikkiympäristöjä sermeillä ja hyllyillä

rajaamalla. Lapset saavat osallistua leikkiympäristöjen suunnitteluun ja rakentamiseen. Leikin rikastuttaminen yhdessä lasten kanssa. Riittävästi monipuolisia leikkivälineitä rakenteluun ja roolileikkiin.

VARHAISKASVATUKSEN OPPIMISEN ALUEET

Kielten rikas maailma * vuorovaikutustaidot * kielen ymmärtäminen ja tuottaminen * kielen käyttötaidot * kielellinen muisti ja sanavarasto * kielitietoisuus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Aikuisella tärkeä rooli; rikas, monipuolinen, selkeä ja ilmeikäs kielenkäyttö kaikissa vuorovaikutustilanteissa, huomioidaan kehonkieli. Keskustellaan, luetaan, sadutetaan, lorutellaan, nimetään asioita/esineitä/tunteita, sanavaraston kartuttaminen, muistin harjoittaminen, tarinoihin eläytyminen. Harjoitellaan vuorovaikutustilanteita ryhmässä aikuisen tuella mm. leikkien kautta. Rohkaistaan lasta ilmaisemaan itseään erilaisissa ryhmissä. Tuetaan kielitietoisuuden kehittymistä: Suullinen ja kirjoitettu kieli, kielen rakenne (äänteet, kirjaimet, tavut, sanat), kielijumppa; tuetaan suun motoriikkaa.

Ilmaisun monet muodot * musiikillinen, kuvallinen, käsityöllinen, sanallinen ja kehollinen ilmaisu * kulttuuri * lasten osallisuus projekteissa (suunnittelu->toteutus->arviointi)

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Lapsia rohkaistaan käyttämään ilmaisun eri muotoja. Rohkaistaan omiin esityksiin, esim. tanssi, pöytä- ja nukketeatteri, roolileikit. Musiikin kuuntelua, rytmittely, laulamista arjen tilanteissa, musiikkiluokkavuorot koulun jaksojen mukaan vaihdellen, 2–4 kertaa kuukaudessa. Kädentyöt monipuolisesti erilaisista materiaaleista, erilaisilla tekniikoilla. Kuvien tekemistä eri tekniikoilla. Kehollinen ilmaisu: Tanssi ja draama. Osallistutaan konsertteihin ja teatteriesityksiin, esteettiset elämykset.

Minä ja meidän yhteisömme * lapsen kehitysympäristöön tutustuminen ja sen moni- naisuuden ymmärtäminen (historia-nykyhetki-tulevaisuus) * tunnetaitojen harjoittelu * ryhmässä toimimisen taidot, demokratia * eettinen ajattelu * katsomuskasvatus * mediakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Perinteisiin tutustuminen esim. juhlapäivien vietto, perinneleikit ja laulut, tarinat, askartelut. Toimimme osana solu- ja kouluyhteisöä. Laaditaan yhdessä ryhmän säännöt. Tunnetaitoja- ja tunneilmaisun harjoittelua, apuna tunnekortti-kuvat ja draama. ProVaka-menetelmä käytössä arjen tilanteissa.

Harjoitellaan päätöksentekoa äänestämällä arjen tilanteissa, esim. leikin tai kirjan valinta, lasten kokoukset. Kunnioittava suhtautuminen perheiden katsomuksiin ja arvoihin; huomioidaan juhlapyhät aiheiden käsittelyssä. Puutumme kiusaamistilanteisiin heti ja käsittelemme niitä myös huoltajien kanssa.

Keskustellaan pelien ikärajoista ja ruutuajasta. Tabletilla kuvataan ja pelataan oppimispelejä (ekapeli, matikkakunkku, Molla ABC). Käytössä myös älytaulut opetuksen ja oppimisen välineinä. Tunnetaitoja harjoitellaan tuokioilla esim. draaman avulla. Tunnekortti-kuvat apuna. Vahvuuksiin tutustuminen Huomaa hyvä-materiaalin kautta.

Tutkin ja toimin lähiympäristössäni * varhaiskasvatuksen / perheiden lähiympäristöön tutustuminen * ympäristökasvatus * matemaattinen ajattelu * teknologiakasvatus

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Retkeilemme viikoittain lähimetsässä ja esikoulun ympäristössä, tutkimme luonnossa vuodenaikojen vaihtelua, säätä, tutustumme kasveihin, puihin ja eläimiin, sekä harjoittelemme luonnon kunnioittamista. Tutustumme myös rakennettuun ympäristöön; ladut, jäät, lähiliikunta-alue ym. Harjoittelemme myös turvallista liikkumista liikenteessä jalankulkijana sekä retkillä bussissa. Opimme havainnoimaan lähiympäristöä.

Matemaattinen ajattelu läsnä kaikkialla arjessa; havainnoidaan muotoja, vertaillaan määriä, luokitellaan, sarjoitetaan, opitaan sijakäsitteitä, harjoitellaan avaruudellista hahmottamista mm. erilaisten rakentelujen avulla (Tangram, geomac, legot.) Teknologiakasvatusta mm. Bebot-robottien avulla ohjelmoinnin alkeita, sekä tabletilla ja tietokoneella lapsille sopivia pelejä ja tehtäviä. Älytaulu käytössä oppimisen tukena.

Kasvan, liikun ja kehityn * lasten terveys- ja turvallisuusosaamisen kehittäminen * kestävä elämäntapa (ruoka-, kulutus- ja puhtaustottumukset) * liikkuminen / liikunta

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

Ohjataan lapsia kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisen kehoa sekä psyykkistä terveyttä; terveellinen ravinto, sopiva ruoka-annos, riittävä lepo ja liikunta, hygieniataidot, turvalliset kaverisuhteet. Ruokailussa korostamme hyviä ruokatapoja ja sopivan annoskoon ottamista, rohkaisemme myös maistamaan kaikkia ruokia.

Liikunnassa perustana Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelma. Liikumme monipuolisesti päivän aikana. Ulkoilussa päivittäin ja metsäretkillä sekä liikuntahallilla ja tatamilla viikoittain. Talvella hiihdämme, luistelemme ja lumikenkäilemme säiden sallimissa rajoissa. Uimahallissa käymme 2 kertaa syksyllä ja 2 kertaa keväällä.

ESIOPETUSRYHMÄSSÄ TOTEUTUVAT OPETUSJÄRJESTELYT JA TUKIMUODOT

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt * pedagogiset järjestelyt * rakenteelliset järjestelyt

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

- tehtävien eriyttäminen
- joustavat ryhmittelyt
- ennakointi
- suunnitelmallisuus, johdonmukaisuus
- yhdessä sovitut toimintatavat lasten kanssa toimimisessa
- samanaikaisopetus / yhteisopetus, myös erityisopettaja mukana ryhmässä joustavasti
- aikuisen tuki, ryhmässä riittävästi aikuisia'
- kuvatuki ja viittomat
- säännöllinen päivärytmi
- päiväjärjestyksen läpikäyminen
- kuulosuojaimet
- sermit

- istumapaikan valinta
- oppimisympäristön muokkaaminen
- istuintyyny
- aistilelut
- riittävästi aikuisia ryhmässä
- ryhmäkoko on pieni

Ryhmäkohtaiset tukimuodot * opettajan antama yleinen tukiopetus * opettajan antama opetuskielen tukiopetus * erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Miten edistämme / huomioimme ryhmässämme?

- eriyttäminen, joustavat ryhmittelyt
- samanaikaisopetus / yhteisopetus, myös erityisopettaja osallistuu samanaikais- ja yhteisopetukseen
- oppimiskokonaisuudet tuen kohteena
- opettajien välinen yhteistyö ja suunnittelu
- Kielenkäyttöön huomion kiinnittäminen ja kuvatuki
- selkokieliset tarinat
- lukutaidon vahvistaminen
- sanavaraston laajentaminen
- erityisopettaja ryhmässä yhden päivän viikossa
- erityisopettaja tarjoaa tarvittaessa henkilökohtaista opetusta
- erityisopettajan konsultaatio